

Kiadó hivatal:

muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmintetlen leveleket csak ismert keze
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Belügyi ellenzéki programmpontok.

I. „A személyi és vagyoni sérthet-
lenség biztosítása a hatalom önkénye el-
lenében.“

Vannak az országban sokan, e napokban is talál-
koztam egygyel, kik azt mondják: „mi ellenzékiek va-
gyunk, de sem a balközéphez, sem a függetlenségi
párthoz nem tartozunk. Mi nem közjogi, hanem belügyi
ellenzék vagyunk, ha valamelyik közjogi ellenzék a mi
belügyi ellenzéki pontjainkat magáévá tenné, ahhoz
csatlakoznánk.“

Elmondom tehát ezen országosan érdeklő belügyi
ellenzéki pontokat a nélkül, hogy ezek elfogadását a
függetlenségi pártnak tanácsolnám, habár azokat én a
magam részéről egészen helyeslem és elfogadom.

A belügyi érdekek között nincsen oly fontos, s al-
kotmányunk védelmével oly szoros kapcsolatban álló,
mint a fentebbi pont; a személyi és vagyoni sérthet-
lenség biztosítása a hatalom önkénye ellen.

Magyarország alkotmányát egész 1848-ig az védte
meg, az tartotta fen, s időnként, midőn az elnyomatott,
az szerezte vissza, hogy azon osztályoknak, mely az or-
szágos közügyek intézésére hivatva volt, t. i. a nemes-
ségnek személyére és vagyonára nézve, a sérthetlenség
a hatalom önkénye ellenében minduntalan meg-megújít-
ott törvények által biztosítva volt.

Valahányszor alkotmánysértés követetett el, vagy
csak szándékoltatott elkövetetni, támadtak bátor szívű
szónokok a megyék gyűlésein, kik a sérelmek ellen fel-
szólaltak, s a megyék szokásos körirattal egymással
közlekedvén, a felszólalás az ország összes megyéiben
ismétlődött, s ehhez képest adattak az utasítások az
országgyűlési követeknek, s a sérelem, ha már elkövet-
tett, orvosolva, különben elhárítva lón.

Ugyanis, hogy az olvasót a roppant számú tör-
vényhelyek idézésével ne untassam, csupán csak két,
egy régi és egy újabb törvényhelyre hivatkozom. Ezek
Verbóczy H. J. K. I. rész 9-ik cizme és az 1723. évi
5-ik törvényzikk.

Ezen törvényhelyek szerint nemes embert, mielőtt
törvényesen megidézett és elítéltetett volna, a közön-
séges gonosztettekért, milyenek a lopás, csalás, rablás,
gyújtogatás, stb. még a hűtlenségi bűn (nota infidelitatis)
esetében sem volt szabad sem személyében sért-
teni, elfogni, letartóztatni, elzáratni, sem vagyonában
károsítani.

Ugyan mi lett volna Magyarországból, ha ezen
törvény meg nem tartatik és minden országgyűlésen
ellen nem őriztetik vala? ha például egy sérelem ellen
felszólaló megyei szónokot, például hűtlenségi bűn el-
követése ürügye alatt elfogatni s elzáratni lehetett
volna?

De az ilyen tett a törvények szerint nagyobb ha-
talmaskodást (actus majoris potentiae) képezett, melyért
az illető összes vagyonával és fejevel lakolt.

Őseink jobban tisztelték és tartották meg a tör-
vényt, mint a mai kormány, mely a törvényt sértést sem-
mibe sem veszi, s pártjára támaszkodva a feleletre vo-
nástól semmit sem fél.

Ilyen állapot mellett Magyarország már régen
elvezett volna.

És el is fog veszni, ha a mai állapot megváltozta-
tásáról nem gondoskodunk.

A nemesség fenemlített sérthetlensége 1849-ik év
végeig vagy is az osztrák uralom kezdetéig tartott. Az
osztrák uralom alatt a nemességtől is elvonatott a sért-
hetlenség, a nemes is csak úgy fogták el és zárták be
ítélet előtt, mint 1848 előtt a parasztot. Ezen állapot
tartott 1861. évi júliusig, midőn az országgyűlés érte-
kezlet javaslata az akkori csonka országgyűlés által el-
fogadásra ajánlva, és a koronázatlan fejedelem által jó-
váhagyva, ideiglenes törvénykezési szabályok czim alatt
a törvényhatóságoknak megküldetett, s a curia kijelen-
tette, hogy ítéleteiben ezt fogja zsinórmértékül alkalmazni,
s ezt a törvényhatóságok nagyobb része elfogadta — mi
által az törvényhatósági rendszabálylva (statutum) válván,
a törvényhatósági bíróságok által törvény gyanánt alkalmaztatott.

Ezen alkalmazás pedig 1871. éven tulterjedvén a

Verbóczy H. J. K. előbeszéd 10 cizme szerint az ideigl.
törvénykezési szabályt 10 évi elévülés által törvény-
erőre emelte.

Tehát 1871 után törvény gyanánt volt tekinthető
és alkalmazandó az 1861. évi országgyűlési értekezlet-
nek, vagyis az ideiglenes törv. szabályoknak a bűnvádi
eljárásról szóló III. részében a 2-ik és 3-ik §-okban
foglalt azon intézkedés, miszerint a nemes és nem ne-
mes között többé különbség nem lehet, a nem nemes a
nemeshez emeltetvén; vagyis a mint a 3-ik § szól: „A
nemesek vagy nem nemesek által elkövetett bűntettek
iránti eljárás tekintetében a régi magyar törvények sze-
rint fenállott különbség jövőre hasonlóly megszüntetik,
még pedig nem a nemes joga csonkításával, de a nem
nemesnek a nemeshez emelésével. Minélfogva az előző
vizsgálat vagy e nélküli befogatás, letartóztatás sat.
tekintetében a régi magyar bűntető törvényeknek, és
gyakorlatnak azon szabályai, melyek előbb csak a ne-
mesek által elkövetett bűntettekre valának alkalmazha-
tók, jövőben a nem nemesek által elkövetett bűntettek
is egyiránt alkalmazandók.

De 1861-ben megszűnván az alkotmányosság,
1867. óta pedig oly miniszterium foglalván helyet, mely
a törvényeket semmibe sem veszi, az idézett országgyűlési
értekezlet szabálya és a fenidézett törvények mellöz-
tetnek, s a személyi és vagyoni biztonság sérthetlens-
ségének vége van.

Megtörtént esetekre hivatkozom

Baranyamegyében 1869-ben egyik képviselő vá-
lasztó kerületben egy buzgó molnár teremtette meg,
ugy szólván az ellenzéknek; a választás előtt két-három
héttel levelek általi izgatás ürügye alatt elfogták s be-
börtönözték, a választás megtörténteig ki sem hallgat-
ták; ennek következtében a jobboldali jelölt lett nyertes.
Azután az elfogottat kihallgatták, szabad lábra bocsá-
tották, de a szegény elkerülése végett bünpert indítottak
ellené, ennek pedig az lett a vége, hogy őt maga az
első bíróság mint ártatlant felmentette.

Egy másik kerületben egy igen értelmes és va-
gyonos polgárt, telkes embert, ki az egész vidéket az
ellenzéki jelölt részére hódította, rémülés okozása végett
vasasnemet lovassággal akarták a választás előtt pár
nappal elfogatni, a nép azonban felkelt és elkergette a
vasas németeket. Ekkor a törvényszék tagjai közül egy
népszerű magyar embert (Lacza József, jelenleg kir.
táblai bírót) küldötte ki az ember elfogatására.

Ennek szavára az ember megadta magát a választ-
ási napot megelőző éjjel, s be hagyta magát Pécsre
vitetni. Másnap ott tartották, de azért az ellenzéki nép
nem riadt vissza, elment szavazni, az ellenzéki jelölt
megválasztatott, mire az elfogottat az utána követ-
kező napon szabadon bocsátották és azóta soha sem
keresték.

A legújabb időben a következő eset történt.

Egy jó hírben álló ügyvédnek ügyfele ellenében
egy somogy megyei járásbírósi bírósággal visszafel-
vélve erőszakot követett el, minek következtében az illető
fel mintegy 50,000 frtot vesztett.

Elment az ügyvédhez panaszkodni és az a járás-
bírósi ellen a törvényszéknél bűnvádi vizsgálatot ké-
relmezett; a törvényszék azonban a bűnvádi feljelentést
visszautasította, anélkül, hogy csak elővizsgálatot, nyo-
mozást rendelt volna, hanem végzésében kimondotta
azt, hogy a feljelentés által a rágalom bűntette látszik
elkövetve lenni, a feljelentő ellen vizsgálatot rendelt;
az ügyvéd, nehogy védenzeze ez által elrettentessék. a
feljelentés felelősségét egészen magára vállalta, ennek
következtében a kaposvári törvényszéki vizsgáló bíró
által kihallgatásra az ügyvéd idéztetett meg.

Az ügyvéd ezen végzés ellen felebbezett, s az
otromba törvényszéki végzés miatt a pesti királyi táblai
fegyelmi bíróságnál fegyelmi eljárást kért a törvényszék
ellen; azonban a fegyelmi bíróság azt mondotta ki,
hogy a fegyelmi eljárásnak nincs helye, mert a panaszló
ügyvéd felebbezett és ezen felebbezési uton nyerhet jog-
orvoslatot; a királyi tábla pedig a felebbezés folytán
oly végzést hozott, miszerint a felebbezett ügyet felül
nem bírálhatja, mert a vizsgálatot elrendelő végzés
ellen felebbezésnek helye nincsen.

Az ügyvéd ellen azután különös vizsgálat rendel-

tetvén el, ezen végzést felebbezés folytán a kir. tábla is
helyben hagyta. Azon tudós kir. táblai bírónak, ki az
ügyet a kir. táblán előadta, Rimély Antal a neve, ezt
tudni érdemes, a jövőbeni mihez tartás végett. Ennek
következtében az igazságügyminiszter, t. i. a hazai tör-
vényekben járatlan Dr. Pauler Tivadar az illető ügy-
védet a kaposvári törvényszék területén az ügyvédség
gyakorlásától eltiltotta.

Milyen lábbal tiprása ez az ország törvényeinek!
Ilyesmí 1848 előtt egy nemes emberrel s az avval
egyenlősített ügyvédi karbelivel nem történhetett
volna meg!

Ezen hatalmi önkény megszüntetését kell az ellen-
zéknek programmpontul kitűzni; semmi újat nem kívá-
nunk, csak állíttassék vissza a régi törvény, mely sze-
rint a személy és vagyon sérthetetlen a hatalom ön-
kénye ellenében. Dietrich Ignác z.

Zágráb, október 18-án.

(Eredeti tudósítás.)

Az egyetem ünnepélyes megnyitása ugyan még csak
holnap történend meg; de mindamellett nem vélünk csa-
lakozni, ha azt mondjuk, hogy az ünnepélyesség árjában
uszott már ma is Horvátország fővárosa. A házakban van-
nak feldisztve élő virágkoszorúkkal és zászlók számtalan
sokasággal függnek alá. Általában észrevehető az, hogy a
lelkesség a lehetőség legmagasabb fokát érte el.

A mai nap azonban leginkább a fiatalságé volt, s
ugy hiszem, nem vádolhatnak bennünk önzéssel, ha azt
mondom, hogy különösen a magyar ifjúságé, t. i. a buda-
pesti egyetemi ifjúságé küldötteié, mert ezek oly szívély-
séggel fogadtattak, mely még a legvérmesebb reményeket
is fölülmulta. A vaspálya udvarában az ide való jogászok
egy küldöttsége által vártattak, melynek elnöke Domon-
yos ur egy kis beszédet tartott, melyben örömet fejezte ki föl-
tette, hogy a budapesti egyetemi ifjúság a kultúra ezen ünnepé-
lyén képviselteti magát, mire Tarajosy ur, a kül-
döttség szónoka pár talpraesett szóval felelt. Elismeré-
sünket kell kifejezni horvát testvéreinknek azért is, hogy a
magyar küldöttséget magyar házi gazdához szállásolták el
és így magyar nyelven társaloghattak vendégszolgákkal, ki
senki más, mint az itteni érsek jószágigazgatója.

Délben összejövetel volt a polgári lövöldében, a hol az
ismerkedés történt meg, s itt is fel kell említenem, hogy
az idegen küldöttségek közt legelső a budapesti egyetem
küldöttsége hivatott fel a maga bemutatására. Láttunk itt
küldöttséget Göttingából, Belgrádból, Bécsből s tudja isten
hány helyről. Délután az itteni jogászság társas ebédet
rögtönzött a „bárány“ szállodában, a hol bor, sör és cham-
pagner mellett megindult a toasztok sora s mondhatjuk,
hogy horvát testvéreink nem állnak hátrább a magyaroknál,
sőt mondhatnók, hogy őket fölül is mulják. A magyar
fiatalság dicséretére legyen mondva, hogy csak is magyarul
toasztozott, s Tóth ur végzett jogász volt olyan szives a
magyar toasztokat horvátul tolmácsolni, mire mindig lelkes
„zsviwo“ következett. Egy szóval azt mondhatjuk, hogy ez
ünnepély talán sok hatással fog lenni arra, hogy a baráti
viszony a két testvér nemzet között erősbüljön.

Este a színházban diszlocadás volt. Ott láttuk a hor-
vát notabilitások között a bánt, Mollinaryt, Strossmayert
stb., a magyarok közül Toldy, Térfy, Fraknói, Rómer,
Apáty stb., az előadás sikerült volt; a színészek, valamint
a zenekar, iparkodtak tőlök kitelhetőleg az ünnepély eme-
lésére hatni. Adtak egy allegóriát, melyben a horvát kirá-
lyok és költők, tudósok hozattak fel, s midőn a sor kirá-
lyunkra jött, szünni nem akaró „zsviwo“ tört ki, mit a
bánság fogadott.

Többet jövő levelemben.

„Erdélyi szempontból.“

— n. Mikor az ószer elviselt eszme-rongyait nincs
józan elmét meggyőző érv, mely megtarthassa a piaci
forgalomban, akkor elkezdik helyességét vitatni „erdélyi
szempontból,“ mintha Erdély Beotia, a csendes tenger
egyik szigete, az imént felfedezett északi föld valamelyik
zuga volna, s a vasut, a távirtda, a keresztény polgárisodás
vonalán kívül esnék.

„Erdélyi szempontból“ lamentál tele Kemény Gábor
báró, a Jeney József és Császár Bálintok vállain emelkedő
nagysága a Lónyay-konsortiumnak, két egész és egy fél
hasábot a „Reform“-ban és sok handabandával követeli,
hogy az erdélyi részekben a census emeltessék fel.

Kemény Gábor báróban megvan az a jó tulajdon-
ság, a mi ismeretessé teszi a süket fajdot, az erdélyi vad-
pávát, hogy a koncepció idejében nem is lát a mint nem
hall és berzenkedve, de ok és rendszer nélkül repked ág-
ról-ágra, hajtatva érv helyett a rettenetes belső hőségétől.

A nemes báró most sem tagadta meg magát és mi csak annyit tudunk, hogy neki a 8 frt 40 kr. census megtartása nem tetszik, mert minden igazságnak határa van, és pedig a Királyhágónál.

Lát-e Kemény Gábor, midőn az unio valóstása elébe a jövőre egy újabb akadályt kíván tolni a külön censussal, a mely s a magyarországi közt a differenciát nem csökkenteni, hanem nevelni akarja? Lát-e Kemény Gábor, mikor a magyar állam egysége ellen érvel és elleneinknek is érveket ad ajkára, mert, ha külön választási census, külön választási eljárás helyességét vitatni Keménynek jogos, miért ne lenne szabad külön országgyűlést kívánni Babesnek?

„Erdélyben a census felemelése az egyetlen eszköz arra nézt, hogy a civilizáció és nemzetiségünk megmentésék. Szegény civilizáció! Szerencsétlen magyar nemzet! Tehát hasztalan terjed az irás olvasás tudása, hasztalan szaporodnak a nyomdák, hasztalan sokasodnak a vasut, távirda-vonalok, hasztalan világítja meg a kunyhó könyveinek öreg betűit az olcsó petroleum, hasztalan szabadul fel a nép a babona és theologia békéből: a polgárisodás elvesz, mert Erdélyben több lehet a választók száma, és a századok haladása megáll egy vakandturás, a Királyhágó előtt, mert egy csoport Kemény Gábor-féle parlagi tücsök hangosan csiripol egyik oldalán.

Aztán a magyar nemzet sem él ám épen a törvények alamizsnájából, s a magyar szellemi felsőbbiség sem teng a protektio koldustarisznájából, hanem saját természeti, anyagi és kulturerején tartotta fenn eddig is magát, s nem is fog azért elveszni, mivel a választók száma szaporodik. Ha igaz volna Kemény Gábor okoskodása, nem volna jogunk az életre, mert nem vagyunk életképesek és Darwin volna pusztulásunk jósa, mivel az elmerülés bizonyos lenne, csupán az idő volna még bizonytalan.

Nem vagyunk oly szerencsétlenek, mint Kemény hiszi, mert nem az arisztokráciából áll az erdélyi részek magyarsága. Ott van a magyar, ott a székelly nép és polgárság, ezek zöme oly fiatal, életerős mint valaha és kész bármikor s bizalommal felvenni a többi fajokkal szemben, ha szükség, a keztyűt. Az aristocratia, mely szereti magát egynek képzelni az erdélyi magyarsággal és érdekeit a magyar elem érdekének hirdetni, bizony czudarul áll, s annak még a szabad levegőt is megárt s a pácz sem használ, tehát lehet kényelmetlen a választók szaporodásával beálló léghuzam is, hanem a törvényhozás a közérdeket tekintheti, s nem állhat be egy guttaütött test galvánizálójává, csupán, mert az a test valamikor többet evett-ivott és erőszakoskodott, mint a mennyit szervezete elbirhatott. Ha az erdélyi arisztokráciának politikai hatalmát mesterségesen fentartaná is ma az országgyűlés, holnap Kemény Gábor báró törvényt követelne, hogy a székelly tisztartók, papok és ügyvédek ne tarthassák meg azon főúri jószágokat, melyeket az árverés tiszteres megsemmisítése után is elég macacsok újból megvenni. Ha ebben is kedvük töltené a ház, akkor határozati javaslatot nyújtana be Kemény István vagy egy másik báró, hogy az előbbi intézkedés mind hiában való, a civilizáció s a magyar el-

vesz, ha ki nem mondatik, hogy a görvélyesség hatályon kívül helyeztetik a főúri kékvérből.

Legyenek meggyőződve, hogy csak úgy nem lehet a politikai hatalmat állandósítani, a vagyonhullámzást megállítani, mint egy hanyatló fajtól a görvélyt kitalítani. S igyekezzék az arisztokratia a politikai erők, a gazdasági tényezők, a testi szervezet törvényeit tanulmányozni és azokat megismerve, hasznára fordítani s azok eredményeire építeni befolyását; de stagnálásukért nem állhat meg a politikai jogfejlés, hanyatlásukért nem eshetünk vissza a régi erdélyi nemzetek szerint való törvényhozásba.

Kemény Gábor is helyesebben tesz vala, ha állami egység helyett a szászok arrondirozáskor való védelmezése s a szász archipelágus fentartása mellett mondott beszédei, a mesterséges nemzeti suprematia mellett irt czikke helyett egy pár becsületesen megzagdagodott és miveltségre nézve is kiváló oláhval ebédelt és Montesquieu-ről társalkodott volna, mint hogy társadalmilag és politikailag folyton ingerelje azon nemzetiséget, melytől úgy fél és melyet merő félelemből folyton ingerel, persze „erdélyi szempontból.“

Bécs, október 19.

(H.) Egy egész csendben, minden rázkódás nélkül történelmi politikai átalakulás elébe megyünk, mely már a holnap nap megnyíló birodalmi tanács ez ülészakában észrevehető lesz. Mielőtt azonban a dolgot részletezném, rövid visszapillantást kell tennem.

Az októberi pátens után jött a februári pátens, ezt követte a decemberi alkotmány (az 1867-iki egyezmény alapján), végre az áprilisi választási törvény alapján átírt alkotmány. Tizenhárom év óta tehát a negyedik nagy experimentum alapján állunk, ide nem számítva a Belerédi-féle alkotmány feltűggesztést és egyéb kisebb átváltozásokat.

Ezen hosszú idő alatt nem mondhatni, hogy a parlamentarismus kitűnően meggyökeresített volna, vagy hogy azt a birodalom valamennyi népei úgy a hogy van elfogadták volna, 1860 óta mindig voltak disszenterek, kik a birodalmi tanácsot mint nem törvényes alapon nyugvó institutiót kikerülték.

Ezen hosszú parlamentáris küzdelmek alatt volt idő, midőn az érdekelttség, a közvélemény és a nép reménye a birodalmi tanács és az annak többségével összhangzatos kormány felé fordult, ámbár akkor is a népek egy része távol tartotta magát, — az ugynevezett „polgárminiszterium“ idejében.

Ezen kormány saját vétkei mulasztásai és pizkoságai által csakhamar lejárt magát — és azóta a parlamentáris élet hanyatlott és végleg egészen elsilányult. Volt itt egy párt, a melynek nagy jövője lett volna, a német autonomisták és azok élén a stájerországi képviselők, — de ezek csakhamar ellankadtak és átengedték a tért ama pártnak, mely az áprilisi törvény által a tartománygyűlések és az országok autonomiájának életerét elvágva Bécsben egy korcsparlamentet hozott létre, melyben egy párt emberei mint beati possidentes uralkodnak. Ezen az áprilisi választási törvény és hamisított statistika alapján létrejött birodalmi képviselőlet még minden kérdésben roppant impotentiát tanusított. A kormány irányában servilis, a népek irányában absolutistikus, ez jellege ennek a gyűlekezethez. Felsőbb körökben látják, hogy valóságos parlamentarismus itt ki nem fejlődik, de kilátás sincs arra, hogy kifejlődnék.

Látják másrészt, hogy a centralista consorteria csak

elidegeníti a népeket, ha garázdálkodni hagyják tovább is, látják, hogy nagy anyagi kérdésekben impotens, másrészt elveihez sem hű, és így az alkotmány külső keretének megtartása mellett magát a parlamentarismus fogják megszorítani, vagy más szóval, félre lesz téve azon elv, miszerint a kormány a többségből kell képezettni, a kormány a koronának felelős, de nem köszön le, ha a parlament egyes törvényjavaslatait elveti vagy elvi ellentétbe jó a kormány embeivel — Megbővítik ismét a tartományi gyűlések kompetenciáját és iparkodnak azon, hogy az alkotmányi illetén keretbe betérjék Cislajthania valamennyi népét. Lesz tehát olyan porosz-féle alkotmányosság: „Dieselbe Couleur in einer anderen Farbe.“

Tehát ismét egy egész csendben előkészülő expedienst előtől állunk.

Milyen volt eddig is a parlamentarismus, mutatja az, hogy a birodalmi tanács heves viták után megszavazza a vallásfelekezeti törvényeket, melyeket a kormány papiron hagyva külön pactum conventumot csinál a püspökökkel, és egy plébános, ki a felekezeti törvény alapján opponál püspökének, megzaboláz és rendszabályoz a kormány!

Magától érthetőleg az ily poroszmintájú alkotmányosság parlamentarismus nélkül a korona iniciatíváját tolja előtérbe.

Ennyiből áll, ami a legközelebbi jövőre tervezve van és létesíteni is fog, de a mire némi jogosultsága van a koronának és kormánynak, ha látjuk ama demoralisatiót és cynismust, mely az itteni politikai életben lábra kapott. Lehet-e ezen cynismust jobban jellemezni, mint a mostani Bécs belváros I. kerületi választásánál történt. Itt 4 követjelölt van.

Legtöbb kilátása van Pollák nevű nagykereskedőnek és miért? Azt a közvélemény és a sajtó így motíválja: „Keresik a tapasztalt praktikust, az ügyes üzletembert, aki tudja, hol szorít a cipő, és aki nyíltan, bátran meg is mondja ezt a parlamentben. Pollák erre alkalmas; neki megvan a már érdemei és kitüntetései, meg is zsebelte magát a Krachelőtti időben, róla tehát már fel lehet tenni, hogy egész objektivitással és nyíltsággal fog a dologhoz hozzászólni.“

Evvél a motíválással ajánlják Pollákt gyűlekezeteiben és a sajtóban. Kell e ennél nagyobb cynismus?

Amit fenn jelztem, az meg is fog történni. Jövő cikkemben abbéli szerény véleményemet fogom elmondani tisztán magyar érdekből, milyen állást kell majd elfoglalnunk ez újabb fordulattal szemben.

Az adóhalasztás ügyében kiküldött bizottság eljárása.

Erk, okt. 19.

Tegnap napon volt itten is a kiküldött miniszterialis biztos a végéből, hogy tudomást szerezvén az inség fokáról, ki tudja adóhalasztás végett kiket talál névszerint az inség folytán jogosultaknak, hogy azon kedvezményben részesítenek. A kiküldött miniszterialis biztos meglepetését nyilvánítja és akként nyilatkozott, hogy nekik fent a központban az inség és nyomor illetén fokáról még csak hozzávetőleg sem volt fogalmuk — és ha elbámult a tisztelt miniszterialis biztos inségünkön, nem kevésbé bámultak el a csapásoktól sujtott lakosok, kik hallották azon kivételeket, melyek adóhalasztásban nem részesülhetnek.

Mert, mint becses lapjának 165. számában már megemlítettett, hogy tisztán és egyedül csak a föld-adónál hoz-

Folytatás a mellékleten

ban érdekesnek tartjuk, habár utólag is kiegyesíteni tegnapi közleményünket Payernek az ujon felfedezett föld belsejében tett kirándulásainak leírásával, melynek rövid foglalata a következő:

Értekező mindenekelőtt bocsánatot kérve azért, ha netalán nem szoros logikai rendben adná elő az expeditió szárazföldi utazásának történetét, a mennyiben erre az idő rövidsége miatt nem készülhetett, előadását ott kezdi, midőn az expeditió 1873. aug. 30-án egy szerencsés véletlen által addigi irányától elterelgetve egy új, eddig ismeretlen földrészt közelébe jutott.

E napon — ugymond — közelünkben, a kód által eltakarva, magaslakatok láttunk az ég felé emelkedni, melyekről bizton feltehetjük a növekedő homályban is, hogy száraz földön nyugszanak. Csak azt nem tudtuk bizonyosan, vajjon ezen szárazföld valami összefüggő continens legszűkebb csucsát képezi-e, vagy pedig nem egyéb számos apró szigetek összegénél, melyek egy nagy sziget-szárazföldet képeznek.

Az expeditióra nézve főfontosságú volt, hogy ezen szárazföldet elérje, mert a már-már kezdődő tél, ha vezetői soká késlekednek tervük kivételével, vagy kedvezőtlen időviszonyok azt nem engedik végrehajtani, teljesen megsemmisítettek volna minden reményt az iránt, hogy szárazföldet fedezhessenek fel, de esetleg kérdésessé teheték még az expeditió hazatérését is, a mennyiben a hajó minden percében össztörőthetett a jég által.

A felfedezésekre különben nagyon kevés idő jutott. Négy hónapig folytonos sötétség volt; ezen idő legnagyobb részét majdnem tetlenül kellett az expeditió tagjainak töltöniök. — 1874. febr. 26-án kelt fel ismét a nap, a viharok lecsendesedtek és megkezdődött az utazás, úgy, ahogy e vidéken egyedül lehetséges: — százonon. Kutya nem állván többé az expeditió rendelkezésére, annak tagjai voltak kénytelenek a szánkát húzni s így utaztak 1874. márczius 29-ikétől egész május 5-ikéig.

Tovább folytatva szóló előadását, a szárazföldi uta-

Melléklet az Egyetértés 16

hat javaslatba adó-halasztást; még van alávetve; mert azok, kiknek hátralékok szintén nem részesíthető és habár a küldöttség az adó-felmede az adó executio is folytatottatik, sőt sújtott községekben már e hó tüzve. Így a többek közt Füged köz foganatosítása elrendeltetett; ezen a harmadik inséges éve, a végrehintetében tett folyamodásukra az azok irányában, kik százalék, 63-50 frt. adó-hátralékban vannak, tostitatni fog. És ez oly község, madik inséges éve. Továbbá ninc behajtása tekintetében sem. Iben van jelenleg Erk és Zaránd ségben nagyobb földbirtok tés ság belebecsültözött a vételbe. egyik év rosszabb volt a másiknál irányában is csak méreg-drága kan teletztségeiket teljesíteni; és dac zalékokból is a jó részt már lefiz léki tartozásokért irgalom nélkül z legulsyosabb év nehezetté reájuk lékokra vonatkozólag más községek cholera roppant mérvben dühön szinte ez inséggel sújtott körny volt, minek következtében az ő nagy összeget ad ki. Igen, de ges volt meggyékben. Az örök pusztá földnél, melyre kiadásai leh sem volt, minek folytán reá eső sz len volt. Az idén szemmi termésé követelni, hogy szálalékát ez ir miután vidékünkön mai napig is a legolcsóbb, de még ennyiert Valójában meg nem fogható, mi épen azon osztály ellenében, adójukat a legpontosabban szol hatom, mert illetékes helyről ekk ha nem így volna, nem késett adó-hátralékok névsorát közzé gyűlés is határozatlanlag követelt. torságuk; és úgy látszik Ghyez csen; mert habár azt mondá, ság léssen és nem fog semmit ben nyílt még sem mer lenni, me gényebb sorsu adózók kötelezetté tettek; kivéven esetről-esetre azo csapások gazdaságokban szerfele De kitűnik az is, hogy mentől na urak azok, kik megdöbentő na nak. Kitűnnek a miniszterek hany kenysége ezen nagy földbirtok kevesebb vagyonnal bírók irányá hetlenebb szigorral jártak el. És azon töri fejt, hogy a nagybirtó miként ossza be tartozásukat és h mi alatt lefizethessék; addig a ki hátralékban vannak adójukkal. irányukba, nincsen a százalékok nagyobb birtokosok százalékukat fizetik. A

Kerkapoly Károly

(Október 20)

A szülők feladata, táplálni a szellemileg azaz fentartani; de ez

zásokat három részre osztja fel; nosabb és legveszedelmesebb volt megfagyott s különösen az éjekekat az expeditió tagjai. Irtózatoss és az egyedül meleg, melyet élvmazott. E kinos állapot még növedett, mely majd elviselhetlenné tént, hogy a matrózok a jégföld azok néhány másodperc alatt onyira megkeményedtek, hogy nemert majd üvegszerű törekenység. A második utazás 30 n fók Reaumur mellett. A harmadlemesebb.

Utazásuk legnagyobb szerű zsef, Wilczek, Deák és Zichy f felé helyes vidéket képeznek. az alpok jellegével bíró egyönc kat formálnak, hanem inkább z csucus óriási emelkedésekből áll jégburokkal vannak fedve. Csup s néhány meredek bazaltszikla menten az ég felé. Ezen magá egy eléri a 10,000 lábát, míg kon 3—5 ezer lábnyi magassá hegyek.

Ily hegyek köréből nyulí hegyfok, melynek jeges nagysze eléggé magasztalni.

Megmutatván ezután a té Deák és Wilczek földet, leírta a jégvidék az emberre gyakorol. azon dícsértől, melyben Payer síté, bármily melegen festé is nagyszerűségét. Vegetatióról a a növények, ha annak nevezh csak nagy keresés után találha

TÁRCZA.

A sarkutazók a fővárosban.

Október 20.

I. Sét a Dunán

Még egy expeditió, hanem valamivel kellemesebb annál a másiknál, a mely a fagyos sarkvidék kopár jégvasai között, s az éjszakai fény kísértetes világítása mellett adott didérgő rendezvoust a — fehér medvéknek.

Ezuttal a főváros Payer és Kepes tiszteletére maga magának rendezett — fensterpromonádét. A hajó, a mely déli 11 órakor kiindult a Lloyd előtti kikötőből, nem volt a „Tegethof“, hanem a „Budapest“ s a kép, mely a fedezetről kitarult a szemnek, nem a zord enyész, a sötét halál, hanem azon élet mosolygó, viruló képe volt. E kép hosszú tüneményes láncolatban vonult el a partok hosszában, folyton sajtószerrűbb alakot öltve a távolban.

Gyorsan röptünk lefelé egész az új hidfőig, melynek környéke a legélénkebb mozgalom tanyája.

A kotró-gépek egyhangu horsogással végezték rendes munkájukat; az oszlopok tetején sürgő napszámások dolgoztak; s a mint megpillantották a gőzöst, hangos „eljent“ kiáltottak.

Egyébaránt az utazó társaság csöndes szemlélődésbe volt elmerülve, s csak itt-ott alakultak egyes csoportok, hangosabb beszélgetést kezdve. — Podmaniczky Frigyes a közmunkatanács elnöke Túrnek a sugurátról; s a budai építkezésekről tartott meglehet igen érdekes disszertatiót, — Jókai pedig Páyer fogta elé, s kérdezte ki a fókák és czápák társadalmi életéről, a mely bizonyosan érdekes tárgyat fog szolgáltatni egy ujonnan irándó regényeknek. — Csernátony egyedül állt a korlát mellett, s melancholicus blazirtsággal nézett le a csillogó habokra, a melyek úgy jönnek, a hogy eltűnnek, s hihetőleg most is a coalitiorél gondolkozott; — a miben annyi az eszmerokonság. —

Végre megfordultunk, s Budapest elmosódó képe ismét kezdett kiemelkedni a távolból.

A dunaparti palotasor, a lánczid újra kilépett a fényfátyolból, s mire a margitszigeti kikötő előtt felhangzott a jeladó fütty, épen dél volt... Egy hosszú pausa következett ezután, bizalmas tricstracs a platánfák alatt, a kanyargó fővenyutakon, a fürdőpalota előcsarnokában és kristálytűkrös folyosóin, a uhez nem hiányzott egyéb, hogy minden meglegjen, mint egy kis — egy kis villásreggeli. De nem volt, mert a rendező bizottság úgy látszik azt gondolta magában, hogy a közönség bizonyosan meg lesz elégedve a bankettel, a mi, tekintve a tiz forintnyi magas tiszteletdíjat, valóban nem is volt valami abszurd föltevés... A sétahajózás mintegy 2 órakor ért véget, a mely után egy óra mulva, tehát 3-kor következett a banket.

II. A banket.

A Hungária disztermében volt, a hol Berkes zenekara fogadta az érkező vendégeket, a kik minden asztalt elfoglaltak. A lakoma fényes volt, az ételek és italok kitűnők s így mi sem természetesebb, hogy a toasztok is csakhamar megindultak. Az első Ráth főpolgármester mondotta a király, királyné és családjukra, utána az alpolgármester a tudományra. Kiemelendő Payer köszöntése, a ki szép szavakkal emelt poharat Magyarorszáért, s Királyi, a ki Kepesért ivott. Ballagi a svéd királyt köszöntötte fel, a mi oly tetszéssel találkozott, hogy az egész köszöntés rögtön megtáviratoztatott a svéd királynak. Ezután még Kammermayer emelt szót a sajtóért, mire Jókai felelt. Egy német toaszt is volt és ezt Ország mondotta. — E közben a daltársulat az udvaron különféle dalokat énekelt, s így a banket körülbelül 6 óráig tartott. Cs. V.

Payer felolvasása.

Tegnap számunkban térszűke miatt csak Kepes felolvasását adhattuk, általános érdekelttségénél fogva azon-

Melléklet az Egyetértés 167-ik számához.

hat javaslatba adó-halasztást; még ez is megszorításoknak van alávetve; mert azok kiknek 50 frt erejéig van adó-hátralékuk szintén nem részesíthetők ezen kedvezményben, és habár a kiüldöttség az adó-felmentés tekintetéből jár is, de az adó executio is folytatottatik, több helyre lévén az inség sujtott községekben már e hóban adó-végrehajtás kiülvé. Így a többek közt Füged községében is az árverezés fogantatására elrendeltetett; ezen község, melynek ez év a harmadik inséges éve, a végrehajtás megszüntetése tekintetében tett folyamodásukra azon válasz érkezett, hogy azok irányában, kik százalék, 63-iki inség-kölcsön, vagy 50 frt. adó-hátralékban vannak, a végrehajtás fogantatását fog. És ez oly községben, melynek ez a harmadik inséges éve. Továbbá nincs kegyelem a százalékok behajtása tekintetében sem. Ilyen nyomott helyzetben van jelenleg Erk és Zaránd község, mely két községben nagyobb földbirtok tétetvén eladóvá, a lakosság belebocsátkozott a vételbe. Azóta 3 éve mult és egyik év rosszabb volt a másiknál annyira, hogy az eladó irányában is csak méreg-drága kamat mellett képesek kötelezettségeiket teljesíteni; és dacára annak, hogy a százalékokból is a jó részt már lefizették, a hátralévő százaléki tartozásokért irtalom nélkül zaklattatnak, ép midőn a legsúlyosabb év nehezedett rájuk. De így van ez a százalékokra vonatkozólag más községekben is; mult évben a cholera roppant mérvben dühöngött megyénkben, ugy szinte ez inséggel sujtott környéken; a halálozás nagy volt, minek következtében az örökösödési százalék is nagy összeget ad ki. Igen, de a tavalyi év is inséges volt megyénkben. Az öröklő nem örökölt egyebet pusztán földnél, melyre kiadásai lehettek, de bevétele semmi sem volt, minek folytán reá eső százalékát kifizetni képtelen volt. Az idén semmi termése nem lévén, miként lehet követelni, hogy százalékát ez inséges évben törleszesse, miután vidékünkön mai napig is, 60—100-tól kölcsön a legolcsóbb, de még ennyiret sem juthatnak pénzhez. Valójában meg nem fogható, miért e kérelmetlen szigor, épen azon osztály ellenében, kik az egész hazában adójukat a legpontosabban szokták fizetni. Ezt állíthatom, mert illetékes helyről ekként vagyok értesítve; de ha nem így volna, nem késett volna a miniszterium az adó-hátralékosok névsorát közzé tenni, mi az országyűlés is határozatilag követelt. Igen, erre nem volt bátorságuk; és úgy látszik Ghyczy miniszter urnak sincsen; mert habár azt mondá, hogy politikája a nyíltság lézen és nem fog semmit leplezgetni: ezen esetben nyílt még sem mer lenni, mert kitűnnék, hogy a szegényebb sorsu adózók kötelezettségeiknek pontosan eleget tettek; kivéve esetéről-esetre azon vidékeket, hol az elemi csapások gazdaságokban szerfelett nagy károkat tettek. De kitűnik az is, hogy mentől nagyobb földbirtokkal bíró urak azok, kik megdöbbenő nagy adó-hátralékban vannak. Kitűnnék a miniszterek hanyagsága, tulságos engedékenysége ezen nagy földbirtokú urak irányában, míg a kevesebb vagyonnal bírók irányában mindig a legkérelhetlenebb szigorral jártak el. És mig Ghyczy miniszter ur azon töri fejt, hogy a nagybirtokú adó-hátralékosoknak miként ossza be tartozásukat és hány évre terjessze ki azt, mi alatt lefizethessék; addig a kis-birtokosok, ha 50 frting hátralékban vannak adójukkal, nincsen semmi irtalom irányukba, nincsen a százalékok behajtásánál sem, mig a nagyobb birtokosok százalékukat évek hosszu során át sem fizetik. **Almásy Sándor.**

Kerkapoly Károly előadásából.

(Október 20.)

A szülők feladata, táplálni a gyermeket, testileg és szellemileg azaz fentartani; de ez nem elég. Ha az volna a

zásokat három részre osztja fel; a legelső utazás a legkínosabb és legveszedelmesebb volt. A higan a hévmérőben megfagyott s különösen az éjeken keresztül szenvedtek sokat az expeditió tagjai. Irtózatos jégmezők álltak előttük, és az egyedüli meleg, melyet élvezhettek, bundáikból származott. E kínos állapot még növekedett, ha vihar kerekedett, mely majd elviselhetlenné tette helyzetüket. Megtörtént, hogy a matrók a jégföldre fektették bundáikat és azok nehány másodpercz alatt odafagytak a jéghez és annyira megkeményedtek, hogy nem vehették magukra, — mert majd üvegszerű törékenységet nyertek.

A második utazás 30 napig tartott, észak felé 26 fok Reaumur mellett. A harmadik volt aránylag a legkellemesebb.

Utazásuk legnagyobb részben a Ferencz-József, Wilczek, Deák és Zichy föld volt, melyek északkelet felé hegyes vidéket képeznek. E hegysek azonban nem az alpok jellegével bíró egyöntetű rendszeres lánczolatokat formálnak, hanem inkább egyes magában álló tompa csucsu óriási emelkedésekből állanak, melyek mindannyian jégburokkal vannak fedve. Csupán a legmagasabb csucok s néhány meredek bazaltszikla emelkednek ridegen, hómenten az ég felé. Ezen magában álló hegyek közül nem egy eléri a 10,000 lábát, mig egyes sziget-csoportozatokon 3—5 ezer lábnyi magasságban váltakoznak a jég-hegyek.

Ily hegyek köréből nyulik be a tengerbe Budapest hegyfok, melynek jeges nagyszerűségét értekező nem tudja eléggé magasztalni.

Megmutatván ezután a térképen a Ráth hegyfokot, a Deák és Wilczek földet, leírta azon benyomást, melyet a jégvidék az emberre gyakorol. A hallgatóság szinte fázott azon dicsérettől, melyben Payer ez irtózatot vidéket részeseit, bármily melegen festé is a természet ridegségének e nagyszerűségét. Vegetációról alig lehet szó e környéken s a növények, ha annak nevezhetők, melyek itt teremnek, csak nagy keresés után találhatók fel.

gyermek hivatása, hogy gyermek legyen, akkor elég volna őt fentartani, de épen nem az a hivatása, hanem felnőtt emberré lenni. A szülők szerepében szemben a gyermekkel végtelen nagy a különbség. Kezdetben a gyermeknek egyetlen kifejlődött szellemi tehetsége: az érzelem, melynek jellemvonása a közvetlenség, a mi rokon azon jellemmel, melyet a nőnél felmutattam t. i. pozitívítása. A nőnek az egység, a közvetlenség imponál. Hogy a gyermek érzelme inkább annak szól, kinek egész lénye rokon vele t. i. a nőé, mint a férfinak, természetes. Innen van, hogy a gyermek gondozása az első évben az anyáé. A hatalom, mely által a gyermek ekkor irányoztatik, a szeretet.

Hideg, kedélytelen nőnél, nincs jó helye a gyermeknek; a gyermekkel szemben, miután nem lehet okokkal kormányozni, a szeretetet kell kiaknázni, s hiába magyarázunk neki, de halátja, hogy viselete but okoz anyjának, megváltozik.

Az apa szerepe, akkor kezdődik, ha megjön az idő, midőn az értelemhez kell szólni. Mindkettőnek feladata pedig nem csak a gyermeket megtartani, hanem nem gyermekké tenni, azaz felnevelni.

Az összes életben a legérdekesebb tünemények egyike, a gyermek azon törekvése, hogy a szülők feladatát betöltse.

A gyermek játéka, nagy folyama önképzésének. Ennek alapján lesz belőle felnőtt ember. Ha észleljük a gyermek játékát, furcsa tapasztalatokra fogunk jutni. Igen megkapó az, hogy a körülötte lévő tárgyakkal foglalkozván a gyermek, azokból valamit csinál. Igaz, hogy nagyon furcsa dolgokat csinál, de csináljon bármit, maga az a tény, hogy csinál, tanulsága annak, hogy magát különbnek az az azon dolgok urának érzi és kezd ébredni benne a tudat, hogy ő uralmat gyakorol azon tárgyak fölött s így törekvése az, hogy ne maradjanak azon dolgok, a mint vannak, és a mikké a természet alkotta.

Ha figyelemmel kísérjük a gyermekek játékát, akkor észre fogjuk venni, hogy a lányok rendesen bábokkal és főzessel, a fiúk pedig rendesen faragással, nádvesszőkön való lovaglással töltik az időt. Látjuk tehát, hogy a mi a felnőtt embernek a munkája, az a gyermeknek legkedvesebb játéka.

Ne higyjék kérem, hogy ez semmire sem visz, a játék, azaz a nagyok utánzása, bevezeti a gyermeket a nagyok dolgába, a mi jelentős arra, hogy megszünjék gyermek lenni.

Hiba tehát, a gyermeket a játéktól visszatarítani, mivel tán bepiszkítja ruháját.

Mindez azonban, csak addig tart, mig a gyermek egyébre nem képes. Ha többre képes, kell hogy vége legyen a játéknak, tegye most meg azt — munkaképen.

Ezért van, hogy én soha sem tudtam megnyugodni azon irányon, mely a paedagogiában és didaktikában lábra kapott, hogy t. i. játszva tanítsunk.

Játszék a gyermek, mig egyébre nem képes, de mikor már tanulnia lehet, ne játszék többé. Ha azt mondjuk neki, hogy csak játszék, így is elér majd a cselhoz, veszedelmes eljárás. De nem is igaz az, mert a tanulás komoly munka, ezen cselhoz pedig játszva nem lehet eljutni. A játékban van képző elem, de különbözik ettől a tanulás, mely nem játék, hanem munka.

KÜLFÖLD.

A francia pótválasztások vasárnapján eredménye a legkedvezőbb a republikanusokra nézve, minthogy a megejtett négy választás közül három helyütt ők arattak diadalt a bonapartista jelöltekkel szemben, kik mellett mindenütt feltűnően nagyszámú választó csoportosult; a negyedik helyütt szűkebb választás lett szükségessé, Pas-de-Calais megyében ugyanis a bonapartista Delisse-

A tenger lomha jégdarabokkal van telve, s majdnem mozdulatlan. Az ugynevezett tengeri vízómlás e ponton épen nem, vagy ellenkező irányban észlelhető, miből világos az, hogy az expeditió hajója csupán a szerencsés véletlen, a szelek által vitetett é vidékre, s nem a tenger ömlése vitte oda.

A második szárazföldi utazásnál, midőn a 81-ik fokig jutottak, a Ráth és Budapest fokot fedezték fel.

Payer a szárazföldi utazások alkalmával a matrókot több részre osztotta s az észak felé tett legutolsó utazásban a legénység egyik részének azon utasítás adatott, hogy ha 15 nap alatt a száznakon elindulók nem térnének vissza, őket elveszetteknek tartsák és igyekezzenek a hajót megkeresni.

Április 9-én hagyták el utolsó állomási helyüket s 12 napi folytonos utazás után délnyugot felé a 82-ik fokig jutottak, melyen tul sik tenger volt.

Tovább utazván, elérték a 82° 5'-et és „észak legmagasabb csucsán kitérték Magyarország lobogóját.“ Tovább nem mehettek. Azon körülmény által, hogy a tengert környező sziklák telve voltak madarakkal s a jég is ritkábban mutatkozott, nem hagyták magukat elcsábíttatni, hogy oly vállalatba fogjanak, mely bizonyára nem végződött volna sikerrel.

Az expeditió tagjai innen visszaindultak, hogy felkeressék a „Tegethoff“-ot.

Értekező meghatóan rajzolja azon érzelmeket, melyek az expeditió tagjainak keblét elfogták, midőn arra gondoltak, hogy hajójukat többé nem fogják megtalálni s mily nagy volt viszont az öröm, midőn azt megtalálva, s onnan a lehető legszükségesebb szerekek ellátva, visszafelé indultak, s biztosítottak látták azt, a mi oly soká kétséges volt, visszatérésüket és a felfedezés sikerét.

A közönség szünni nem akaró éljenzéssel köszöntö meg az érdekes felolvasást.

Engrand 66,810, a köztársasági Brasme 61,576 s a legit mista Jonglez 17,616 szavazatot kapott.

A spanyol francia konfliktus valószínűleg egész békésen fog elintéztetni. Décazes hg. francia külügyér jószágaira rándult, elindulása előtt azonban hosszasan értekezett a párisi spanyol követtel s okmányokat közölt vele, melyekből világosan kitűnnék, hogy Serrano vádjai alaptalanok s oly dolgokat vetnek Franciaország szemére, melyekért más hatalmak volnának felelősek. Egyszermind tudomására hozott a francia külügyér a követnek egy jegyzéket, melyet a minisztertanács állapított meg feleletül a spanyol memorandumra. — Az alsó Pyrenaes megye prefetje, Nadailac hir szerint Nizzába fog áthelyeztetni.

Arnim gróf még mindig a legszorosabb felügyelet alatt áll s szigoruan el van zárva a külvilágtól elannyira, miszerint legközelebbi hozzátartozói sem bocsátatnak egy pillanatra sem hozzája s egyedül az van megengedve, hogy kezelő orvosa közölhessen velők egyetmást.

A német csapatok összevonása Metz és Strassburg környékén, távirati hírek szerint nagyban aggasztja a párisiakat s a legcsodálatosabb hírek keringenek e mozzanat indokairól, pedig valószínűleg az egész nem egyéb az, mint a szokásos őszi csapatáthelyezés.

Don Carlos ügye teljes hanyatlásnak indult. Senki sem akar a „királynak“ többé pénzt kölcsönözni, a főparancsnokságoknak a bourbon hercegekre való ruházása pedig legfeljebb is csak a köztársaságiaknak válhat hasznára. A karlista toborzó hivatalok a külföldön kevés ujonczot képesek halászni s foglalkozásaikban itt-ott a rendőrség is zavarja őket.

A karlisták Ó-Castiliába szándékoznak betörni s Miranda közelében kezdenek csoportosulni, hogy átlépjék az Ebro folyót; számuk 8—9000 gyalog és 400 lovasra megy. — A kormánycsapatok e hirre Blanco tbnok alatt a folyó balpartján felfelé vették utjokat Mirandából, hogy Fontechában utját állják a karlistáknak s átkelésüket meggátolják. — A kormánycsapatok La Guardia bevétele óta általában vállalkozóbbak s Vialat is megtámadni készülnek, hol az estellai karlista haderő egy előre tölt előőrsállomása fészkelte be magát s hol a mult héten hir szerint Don Carlos is megfordult nagy kísérettel. — Ceballos tbnok, a második hadtest parancsnoka, katonai környezetével együtt Mirandából Madridba ment, hol ott új hivatalát, a katonai egészségügy vezetését átvette.

A románok Törökország ellen ismét szerfölött el vannak keseredve, minthogy egy román, ki nemrég egy törököt megölt, a török hatóság Rustukban 15 évi börtönre ítélte. A chauvinisták interventiót sürgetnek, sőt diplomatiailag jegyzékváltásról is kezdenek beszélni és sürgetik, hogy ha a garantáló hatalmak közbelépni vonakodnának, hívassék vissza Stambulból a román követ s tagadtassék meg az évi hűbér fizetése is. — Különben általános jelszavá kezd válni egész Romániában: Fel a törökök ellen! — Erre van számítva némileg azon tüntetés is, mely november 1-én folyik le Bukarestben, a midőn a mintegy 35,000 főre menő román hadsereg az utolsó emberig nagy ünnepélyességgel bevonul a fővárosba, Bravul Mihály szobrának leleplezésére, ki a törököket Kalugerannál megverte.

A görög parlament egy hét óta ismét együtt van bár a képviselőknek fele is alig látható még Athenben. Az ellenzék mindjárt az első ülésen összemerte erejét a kormánypártval s Rhallis képviselő interpellálta a kormányt az attikai választás miatt bevádolván egyszerűsmerind az ottani prefetet is, az eredmény azonban kedvezően ütött ki Bulgaris miniszterelnöknek és

A magyar könyvtárak és gyűjteményekről.

— Pulszky Ferencz jelentése a közokt. miniszteriumhoz. —

Kolozsvárott, az egyetemi könyvtárt oly jó rendben találtam, a mint az oly intézetnél várható, melynek könyvtárnoka Szabó Károly, az ország elismert első bibliographusa.

A kötetek száma a 30,000-et meghaladja, ezek a régi gubernium épületében jól fel vannak állítva, egyszerű de elég czélszerű állványokon, melyek az időközben történnendő gyarapodásnak még több évre elégséges helyet hagynak.

A könyvtár a muzeum-egyleti, a jogakademiai, a Beningni gyűjteményből fennmaradt, s a gróf Csáky-féle könyvekből áll, továbbá azokból, melyek újabban az egyetemi tanárok szükségletére az országos dotatióból vétettek. Ezeknek legnagyobb része már is tudományosan lajstromozva van a könyvtári tisztviselők és három dijok által a czédula-catalogus hat hónap alatt egészen elkészül.

A gróf Csáky-féle könyvtár, mely legújabban a muzeum-egylet által vétetett meg, körülbelül öt ezer kötetet foglal magában s különösen geographiai s népismeri drága képes munkákban gazdag; ez épen jelenlétem alatt pakoltatott ki, s természetesen rendezve nincs. A könyvek egy része még kötetlen, pedig addig, mig beköve nincsenek, alig szíghatnak közhasználatra. Kötésre a muzeum-egylet évenként 1000 frtot ad, vásárlásra 2000 frtot, ehhez jön még az országos dotatió, meg kell azonban jegyezni, hogy ez elégtelen arra, hogy az egyetemi tanárok lépést tartsanak a tudományok haladásával, midőn még a rögibb időkben megjelent tudományos könyvek hiánya is kípótolandó. Meg kell itt említenem, hogy a megszüntetett orvos sebészi intézet könyvei most a lyceumban helyeztetek el, melyhez az említett intézet fenállása idejében hozzá volt csatolva, jelenleg ez a lyceum feladatát semmikép sem mozdítja elő, s könyvtárában csak helyet foglalnak el; nem kételkedem, hogy a lyceum azon sympathia mellett,

kollegái részére. Az ellenzék mindamellett sem vesztette el reményét s a jövő héten még hevesebben megindítani szándékozik a küzdelmet.

A hivatalos lapból: Bereczken (Háromszék) új távirda állomás nyitott; Kéthelyen (Somogygye) új postahivatal lép életbe. h. ó 21-én.

UJDONSÁGOK.

Az északsarki utazók tegnap este felolvasás után Vámbérynél gyűltek össze theára, hol megjelentek még Hunfalvy, Berecz, Décsy, Pulszky és leánya, Csengery, Szabó József stb. Az egybegyűlt társaság kedélyes mulatságban töltötte az estét. Kepes megígérte, hogy decemberben még egyszer meglátogatja a fővárost. Beszédükben Vámbéry megkérde Payert, hogy nem félték-e, midőn a hajótól eltávoloztak, hogy mire vissza jönnek azt a tengerár el fogja helyéről hajtani. Payer elbeszélte, hogy ezt ők szem előtt tartották, s azon határozattal indultak el, hogy ha a hajót ott nem találják, a győzelmük egy mást, s pedig úgy, hogy Payer lesz a legutolsó ki meghal. — Ezután Pulszky beszélt még a magyarországi palaeontologiai leletekről. A társaság csak késő éjjel oszlott szét. — Payer, mint a „P. N.” írja, holnap hagyja el a magyar fővárost, s Bécsbe utazik. Kepes valószínűleg szintén holnap tér vissza Bécsbe, hol mint gyakorló orvos állandóan megtelepedni szándékozik.

Borzasztó szerencsétlenség. A király-utcai 36-ik számú ujonan épülő M o c s o n y i - f e l e házban hajmeresztő szerencsétlenség történt ma délelőtt 10 óra tájban. A háromemeletes épület homlokzatáról a párkányzat leszakadt, s a roppant kövek az állványokat áttörvén és kidöntvén, az azokon levő munkásokat s az alattuk levő kocsi és lovakat a romhalmaz alá temették. A munkások közül, kik közt több acs- és kőműves is volt, 12 azonnal meghalt, 20 pedig megsebesült. Két lovat a kövek agyon vertek, a kocsi azonban életben van; a sebesülteket szerencsére gyorsan kiszabadították a romok közül, s dr. T e r r a y Lajos a kórházba szállította őket. A fővárosi rendőrség részéről Alkér kapitány azonnal megjelent a szerencsétlenség színhelyén. Cséry Kálmán vizsgáló bíró és Csukássy Károly alügyész a helyszínen a tényállásokat rögtön fölvették. Az építkezést K a u z e r János vállalkozó és V o j t a Donát építész vezették, kik ma délelőtt még nem mentek el a szerencsétlenség színhelyére. P o p o v i c s Sándor művezető pedig oly rosszul lett a szerencsétlenség hírére, hogy rögtön haza kellett szállítani. — Itt egyuttal figyelmzettük a miniszteriumot, miszerint az itt eszközölt új építkezések folytán a vakokintézetének épülete is erősen megrepedezett s ha sürgős intézkedések nem történnek, meglehet, hogy újabb szerencsétlenségekről fogunk hallani nem sokára. Szigorú és gyors vizsgálatot kérünk mindenkéltől.

A fővárosi iparoskörben (hatvani-utca, régi posta-épület) csütörtökön, okt. 22-én este 7 órakor Horn Ede a „bankkérdés megoldásáról” fölolvasást tart, melyen nemtagok is résztvehettek.

A pozsonyiegyi főispán Pálffy János gr., mint a „P. L.” értesül, saját kérelmére állásától felmentett. **Elodáztott telekvétel.** A bécs-lipótvárosi építőtársaság Budapest városának egy 14,000 □ ölnyi telket ajánlott fel eladás végett. A telek a tabánban a sz.-fehérvári uton fekszik. Egy e végből kiküldött albizottság véleménye az, hogy a városnak a telek nem szükséges, s hogy az ajánlat elutasítandó. A pénzügyi és gazdasági bizottság e javaslatot elfogadta.

Jótekonyság. S c h w a r z M ó r mészalkai lakos, s az ottani izr. hitközség elöljárója egy 2200 frtért vásá-

rolt telkére saját költségén teljesen felszerelt iskolát állított, s azt az ottani izr. hitközségnek adományozta. Haluska Antal a besztercebányai r. kath. fiiskolák igazgatója a zolyomi tantestület részére egy létesítendő területi könyvtár alapjánál 352 kötet paedagogiai tartalmú művet ajándékozott. A bükzei adakozóknak a vallási és közoktatásügyi miniszter teljes elismerését fejezi ki.

Felolvasás Temesvárt. Mint a „Tem. Lap.” írja, Kepes megígérte Themak Ede főreáltanodai tanárnak, hogy Temesvár lesz az első város, a melyben Budapest után előadást fog tartani.

A képzőművészeti társulat kiállítása. Szegeden f. hó 12-én beveződött. A kiállítás Szegeden 16 napig tartott, s a kiállított 108 darab festmény közül 5 kelt el. A kiállított festmények most Temesvárra vitetnek, hol mint a Tem. Lap. írja, ki lesz állítva M u n k á c s y n a k „Eltévedt gyermek” című képe is, melyet a szegediek nem láttak.

Az osztrák államvaspályának az építkezések nevezetes része már elkészült, a pályaudvar a kétszintes utca irányában át van hidalva. E hid körülbelül van oly hosszú, mind a lánchid, s a robogó vonatok fölött közvetíti a városbéli forgalmat míg a pályaudvar alatt alagút furdik át a marlacsordák áthajtására. E művek már néhány nap múlva át fognak adni a közforgalomnak.

A Nilus forrásainak megközelítésére nevezetes lépés történt. Gordon ezredes, kire az egyiptomi alkirály a felső Nilus környéke rabszolgáinak felszabadítását bízta, Sobatig, a hasonnevű folyó torkolatáig nyomult előre, hol közel 500 személyt szabadított fel. Gordon e folyó valódi irányát mely eddig hibásan volt a térképeken meghatározta, s kideríté, hogy az nagy mértékben hajózható. Gordon emberei arabok, kiknek nagy részét fegyverekkel képezték, miután másféle nép a gyilkos égalj beutazására nem találkozott volna. Gordont most több oldalról kéri, hogy kutatásait folytassa.

Érdekes törvényszék per fog legközelebb a fővárosi törvényszék előtt megindulni. Kappel Frigyes kapitány a napokban törvényes család nélkül halván el, hátramaradt vagyonát, mintegy 250.000 frtot 17 éves törvénytelen fiára hagyta. Hagyott még azonkívül L ó n y a y gróf volt miniszternöknek, mint sógorának 10.000 frtot, s egy másik rokonának 5.000-et. E két utóbbi azonban mint a „P. J.” írja, nincs meglegedve a végrendelet ez intézkedésével s a végrendelet jogereje ellen pört akarnak indítani.

Katonai kórház. A pénzügyi és gazdasági bizottság tegnapi ülésében az általunk már többször említett ügyet, hogy a főváros a külső üllői úton katonai kórház építésére telket engedjen át, ismét tárgyalás alá vette. Határozata folytán vegyes bizottság fog a helyszínere kiküldetni, mely megvizsgálja, hogy a kívánt telek nem esik-e az általános szabályozási vonalba, s hogy a hely alkalmas-e kórházra. E bizottság véleménye szerint fog az ügy végkép eldönteni.

Érdekes lelet. A körös-tarcsai körös kotró műveletek alkalmával felette érdekes leletekre bukkantak a munkások. Egy mamuth óriási lábszársontja meglehetősen állapotban találtatott, nem nagy mélységben. A vállalat egyik mérnöke beszélt a „Bihar”-nak, hogy mindennap új, meg új őskori csontok kerülnek napvilágra. A szakértők figyelmét felhívjuk e tárgyra, melyeknek épségben tartásával nemzeti muzeumunknak nagy szolgálatot tennének. — Hunyadmegye, Cserbely községében, mint a „Hun”-nak írják érdekes lelet történt. Utkésztés közben 5 1/2 látnyi mélységben egy cserépedényt találtak, ebben egy nagymennyiségű római ezüst pénz- és ékszerrel tölt rezedény volt. A munkások a talált tárgyakat telosztották maguk közt, de az erdőmester Füzű Dénes 478 db ezüst pénzt és több ékszert, karpereczeket, gyűrűket és egy nyakéket mégis megmentett. E leletnél felette érdekes az, hogy a

kori s bronzkori tárgyak gyűjteménye, mely leletek szerint van felállítva. Itt is több rézeszköz és fegyver fordul elő, melyek hazánkban különlegességei s több szokatlan formák, minőkkel a magyar muzeum nem bír. Érdekesek továbbá a római régiségek, a római uralom végkorából, különösen Portusról, hol érdemes volna ásásokat eszközölni, annál inkább, minthogy a földek, melyekben római emlékek biztosan találhatók, a kincstár birtokát képezik.

A középkori emlékek kevésbé számosak, különösen hiányzanak az erdélyi zománc szép példányai, nevezetesebb az éremgyűjtemény kiválólag a gróf Eszterházyak ajándékából, s itt kitűnő figyelemre méltó a három ritka nagy Rákóczy-érem bélyege, melyet Warrow a múlt század kezdetén véssett.

Az ásványtár Koch tr. kezelése alatt szintén jól el van rendezve s felállítva, különösen tanulságos a geologiai osztály (egy általános és egy erdélyi gyűjtemény), a kőzetgyűjtemény és az eruptív-kőzetek gyűjteménye, mely a világhiállításán érdemremet nyert, a további fejlődés azonban meg van akasztva. minthogy a termék mind meglettek. Szükséges lesz előbb-utóbb az épületet egy új szárnyal meg bővíteni, melyre a telek előcséges helyet nyújt, s akkor a vegytani laboratoriumot is czélszerűbben lehet elrendezni, melynek különösen a vízvezeték hibái ellen alapos panaszra van.

A régi római feliratok s domborművek eddig a fűveszkertben helyeztetek el, honnét az egyetemi épület folyosóira át fognak tetetni.

A gyönyörű fűveszkert, melyet gróf Mikó Imre az erdélyi muzeum lelkes alapítója e célra a muzeum-egyletnek átengedett, magában foglalja a felső épületben az állattartó s hallgatósági-termet, az alsóban a növénytárt. A felső illetőleg, a föld alatti része kevés költséggel átalakíthatnák egy szolgálakásra s egy teremre, melyben a gyűjtemények egy része elhelyeztetetnék.

Az állattári gyűjtemények dr. Entz Géza tanár veze-

római császárságok majd minden korszakból vannak abban pénzek s hogy abban alig lehet két egyenlő pénzt találni, úgy hogy az ember önkénytelenül azon gondolatra jön, hogy azok hajdani birtokosa numizmatikus volt. A széthorogt tárgyakat a szolgabirodság nyomozza és már többet meg is kapott.

A Kullmann-pörhöz adatul közli egy bajor lap, hogy Ha u s bajor felebbviteli törvényszéki bíró f. hó 10-én újra kihallgatta Kullmant, ki a többi közt azt mondotta, hogy határozott szándéka volt Bismarck herceget megölni, s nagyon sajnálja, hogy czélját nem érte.

Haragos falragasztó. A király-utczában tegnap egy falragasztó embert akart egy rendőr elfogni, mivel az a vigadó hirdetőseit más hirdetésekkel akarta elfődni. Ez iszonyuan fölboszantá a falragasztót, s kikelt a rendőr ellen. A közönség pedig, mely föl s alá járkált az utczán, a falragasztónak pártját fogta és csakis egy kerületi esküdt közbenjöttének sikerült a népcsoportot fölvilágosítani az iránt, hogy a rendőrnek van igaza.

Mulatságos esemény történt pénteken a zsbárus utczában. Az ott levő divatárusok egyike észrevette, hogy valamelyik szomszéd concurrens a kirakatabeli kalapok egyikének mintáját lerajzolta. Erre a hölgyek közt hatalmas veszekedés támadt, és nagy néptömeg mulatott a dolgon. Szerencsére egyéb baj nem történt, mint az, hogy a kalapmintáját féltékenyen őrző divatárusnő a rajzot szétszakította.

A budapesti általános polyklinika szeptember végével bevezette főnállásának első évét. E tudományos szakemberek által vezetett intézet hasznos voltát semmi sem bizonyítja jobban, mint az év végén közzétett kimutatás adatai, melyek szerint gyermekbetegség gyógyított az intézet által 1714, szembetegség 440, belbetegségben szenvedő egyén 403, gégebaj 295, bőrbetegség 260, sebészeti eset: 176, fülbaj 136, nőbetegség 83; villanyosság által kezeltetett 78 egyén. A betegek létszáma tehát 3585, kik 21,011 orvosi rendelvényt használtak el.

Lőporszállítás Romániába. A bukaresti „Romanulu” szerint Tergovistban a török vámhatóság 40 tonna Romániába szállítandó lőport foglalt le. Mint látszik maguk a szállítók éltek a gyanuval, mert a lőport zsákokba öntötték, s füge gyanánt akarták átszállítani, fügekkel borították a zsákok tetejét. A ravasz török hivatalnok azonban mélyebben belenyúlt a zsákokba s a csalást fölfeledezve, az árut elkobozta.

A nemzeti színház e heti műsora. Kedd, okt. 20. „Romeo és Julia.” Szerda, okt. 21. „A vihar.” Csütörtök, okt. 22. „Don Pasquale.” Péntek, okt. 23. „Mirabeau ifjúsága. Szombat, okt. 24. „Don Juan.” Vasárnap, okt. 25. „Tündérlak.” Hétfő, okt. 26. „A mama.” (Szatmáry-Laczkóczy 25 éves jubileuma.) — A v á r s z i n h á z b a n : Csütörtökön, okt. 22. „Gyöngéd rokonok.” Szombat, okt. 24. Pénz és becsület.” Vasárnap, okt. 25. „Nők az alkotmányban.” Hétfő, okt. 26. „Don Pasquale.”

Megjelent. „Házi naptár”, hasznos tudnivalókkal és mulattató tartalommal. Szerkesztette Hindy Árpád. Ára 50 kr.

Rövid hírek Halálos kimenetelű párbaj folyt le tegnapelőtt egy Bécs melletti erdőben. A párbaj pisztolyra ment Stein főhadnagy és Bagya huszártiszt közt. Bagya fején találva azonnal meghalt. — **A vasárnapi lövészre** 178 fogat, 149 kétlovas bércoksi, 58 egylovas, 59 omnibusz, és 30 egyéb kocsit, összesen 474 jürmű hajtattat ki, a soroksári vámnál. — **Egy derék katonáról** írnak a „P. N.”-nak Zsibórról, hol legközelebb adófejtében lefoglalt gabonát árvereztek; az ott levő 39-ik ezredbeli kapitány Springer József az árverésen megvett 54 frtért, három szekér csőz tergetit, s azt azon kérréssel bocsátá a helybeli lelkes rendelkezése alá, hogy, ha szegények az adóhátralékosok adja nekik vissza, ha pedig

tése alatt folyton gyarapodnak, nevezetesen a Bieltztől vett erdélyi kagylók, az erdélyi rovarok és kiválólag a Hermann Ottó által üveglemezre szeszben felállított s rendezett pókok. A madarak kitömése valóban mesteri.

A növénytárt az alsó épületben szép rendben találta. Kanitz tanár feldolgozta s rendezte az anyagot, a Landoz, Wolf és Czeck-gyűjteményeket mind átmérgezte, felfragasztotta és rendezte a British-Museum gyűjteményeinek mintájára, csak hogy ott a szekrények mahagoni fából, itt fenyőből készültek.

Hátra van még a Pávay gyűjtemény rendezése s azon növényeké, melyek Kovácsról vétettek. A fűveszkert szintén a legjobb rendben két hektár területen plántáltatott be, rendszer szerint leltározva s lajstromozva.

A gyűjtemények állapotáról az örök az erdélyi muzeumegylet közgyűlésén évenként számot adnak s jelentéseik az „Erdélyi Muzeum” igen becses havi füzetében közzétetnek. Mindenütt látszik szakavatottságuk, és buzgóóságuk, mely nyilvános elismerést érdemel.

A római katolikus lyceum könyvtára szintén jó rendben van, dr. Schmid Ágost piarista felügyelete alatt, ki az egyetemnél a természettanból habilitált. Azon zivély viszony mellett, melyet az egyetemmel feuntart, ezen könyvtár könyvei is a tanárok hasznára szolgálnak, például Pertz monumentái, melyek az egyetemnél nincsenek meg.

A könyvek száma az 1848/9-iki catalogus szerint 22,000-re megy, itt leginkább a theologia van képviselve, minthogy e könyvtár a kolozsvári jezsuiták által alapítottott. Latin nyomdászengé 1470—1500-ig van 43, köztük több bibliographiai ritkaság. Magyar régi nyomatok szintén fordulnak elő, még pedig Pázmány és Telegdy munkái többes, háromszoros, sőt négyszeres példányban is. Holott ugyanazon munkák az egyetemi könyvtárban nincsenek meg.

(Vége köv.)

jómóduak oszsa ki a községi szegények **mann Mór** budapesti tanárképezdei tá „K á r m á n”-ra változtatta. — **Széch** hó 17-én érkezett Konstantinápolyba, s bemutatott Zichy gr. által a török há k i a budapesti túzótlók küldöttségét a fogadta. — **Temesvárt** a mult vasárnap alkalomával a mesterleg nyek és kat és támadt, midőn egy fiatal ember több a fejét. Az őrző a fiatal embert elfog **hály** volt bajai ügyvéd több rabizonyu bajai fenytő törvényesek által 15 évi — **Esztergom mellett** egy hazafelédorló legényt 3 gazember ruhájából telj hogy egész meztelenen ért az eszter **Lamp! Hugó** főkönyvvivő a főváros s vetési rendszert állított össze, melyet a dasági bizottság tegnapi ülésében le módosításokkal elfogadott. — **A bud** Terney Farkas vette ki a tegnapi árver **A nagyörzebi tanárok** javára Gömör esényi helységben a tanító lakadalmán gyűjtöttek. — **A berlini** „Afrikai Afrika egy új expedícióhoz Koch A áltánoda volt tanárát is meg akarja n Reisenban ezéltt egy héttel Sulkowski fia született, ki két fggal jött a világra **emléke** a hamvai temetőben fel van áll kerítve. Az ünnepeles lelepezés máju tartatni, a később közé teendő program **első rókaavadászat** tegnap tartatott. jakabi covenold fel, hol a királyné is össze két rókat vertek fel, melyek közü menekült; a másiknak pedig, melyet a vertek föl a falka nyomat vesztette. — **zsef**, főtthi plébános 1000 frtot adott nyugdíj alapjának javára. **A hadügy** rendeletet bocsátott ki, mely szerint a kik valamely katonai tanintézetben tanóhajtának, előbb külön vizsgát kötelese **les-Szalatna** vasuti állomáson négy garázdálkodott, s egy vasuti szolgát vertek; a garázdálkodókat átadták az sgnak.

TÁVIRATOK.

Bécs, okt. 20. A reiche ma tartotta első ülését a szűndök ut nyitása után a kormány a f. hó 11-terjesztette be a b a n k a k t a 14 állítása tárgyában, majd egy tjavas mely szerint a Taschau városának n kölesön első visszafizetési részlete 18 — Az államügyészség S c h ö f f e tását kéri a földm. miniszterium több vatalnokának becsületbeli megsértés — Elnök indítványára ezen ügy egy utasított. — S e i d l indítványá lenség eseteiben adóelengedés nyuj bizottságnak adatott ki. — P r o r hogy szolgálati szabályzat bocsáttass nokok és szolgák számára, egy 9-e sított. — Ezután a pénzügyminim b u d g e t t terjesztette be terjed retében. — Végül Schöffel és társ kormányt egy erdővéd-törvény be

A pénzügyminiszter exposéja azon örvendetes tény, hogy a jelenlyan törekedett a kormány, miszerint niszteriumok igényeit a legszükségliitsa le s szigoruan ragaszkodott a helyesnek talált tételekhez, csupá t á s i és igazságszolgáltatási czé lehetett a magasabb igényeket a kor téveszténie.

Az összes előírás **séglet** az 1875. évre **381.782.55** frttal kevesebb, mint é v b e n ; hozzá számítva azonban póthított, tesz a különbözet tulajdon frtot, míg az előírányozott **bevé** forint, tehát a **deficit 12.352.8** 1873. decz. 23-ki törvény értelmé delkezésére álló j á r a d é k t a r fedeztetni.

Az egyensúly helyreállítására ban legczélszerűbbnek tartja a p e a d ó r e f o r m életbeléptetését gyűlést, tárgyalja le minél gyorsab tett javaslatokat. — A ház a pénzü napi napirendre felvevén azt a bud sította.

Bécs, okt. 20. A z u r a k tartotta első ülését, melyen az ujan tették az esküt. Ezután az igazságt tett be egy törvényjavaslatot az egy ar konsuli törvényesek biráskodás gyában.

mely mindenütt az egyetem iránt nyilatkozik, ezen könyveket, melyeknek nagyobb része az állam által szerzetett, szívesen át fogja engedni az egyetemnek, ha eziránt megkerestetik.

Az egyetemi könyvtárnak azon része, mely a muzeum-egylet tulajdonát képezte, gazdag régi magyar 1711. előtti könyvekben; lajstromukat tudós észrevételekkel kísérvé kiadta Szabó Károly az erdélyi muzeum-egylet évkönyveiben. Kívánatos még a nyomda-zsengék (incunabula) ismertetése s az összes catalogusnak kinyomatása. Az olvasó-szoba világos, szorosan 42 személynek ad helyet, a mellékszoba azonban szintén e célra felhasználható ha azt az olvasóknak szaporodó száma megkiváná, nyitva áll 9—12 óráig délelőtt, 4—6-ig délután.

A személyzet egy könyvtárnokból, két segédből, két szolgából áll; egy segéd és szolga az egyetem, ugyanannyi a muzeumegylet által fizetetik.

A rendezésnél sok kettős s többes példány került elő, ezek olcsón megbecsültek, lajstromuk kinyomatott s a tanintézetekkel közöltetett, melyek egy csekély áron könyvtárak hézagainak kipótolhatják.

Megjegyzendő, hogy az enyedi collegium ezen alkalmat, melyet Máramaros-Sziget, Debreczen s mások igen eszélyesen felhasználtak, a forradalmi harc alatt tönkrement könyvtárának némi helyreállítására elszalasztotta.

A német kormány egyik rendelete folytán az Erdélyben megjelenő nyomtatványok egy köteles példánya a kolozsvári lyceumnak beküldendő, czélszerű volna egy új kormányrendelet által ezeket inkább a kolozsvári egyetem könyvtárának biztosítani; itt ismét megjegyzendő, hogy a szász nyomdák ezen köteleességüknek mostanig hiven megfelelnek, holott a magyar, jelesen a kolozsvári nyomdák e részben hanyagabbak.

Az egyetemhez csatolt muzeum régiségátárát szintén a legjobb rendben találta Finály Henrik szakavatott őrzete alatt. Igen szép itt különösen a történelmen előtti kö-

orszákból vannak abban
ét egyenlő pénzt találni,
l azon gondolatra jön,
matikus volt. A széthor-
vomozza és már többet

ul közli egy bajor lap,
törvényszéki bíró f. hó
ki a többi közt azt
ka volt Bismarck her-
e, hogy célját nem érte.
király-utczában tegnap
endőr elfogni, mivel az
lkel akarta elföldni. Ez
ót, s kikelt a rendőr el-
l járkált az utczán, a
kis egy kerületi esküdt
portot fölvilágosítani az

ént pénteken a zsbárus
egyike észrevette, hogy
a kirakatabeli kalapok
a hölgyek közt hatal-
éptőmeg mulatott a dol-
történt, mint az, hogy a
atárusnő a rajzot szét-

tyklínika szeptember
s évét. E tudományos
t hasznos voltát semmi
végén közzétett kimu-
mekbetegség gyógyitta-
ság 440, belbetegség-
295, bőrbetegség 260,
betegség 83; villanyos-
betegek létszáma tehát
t használtak el.

a. A bukaresi „Roma-
k vámtárház 40 tonna,
lt le. Mint látszik mar-
rel, mert a lőport zsá-
artak át szállítani, fűgék-
arvasz török hivatalnok
sákba s a csalást fölfe-

müsora. Kedd, okt.
21. „A vihar.“ Csütör-
tek, okt. 23. „Mirabeau
Juan.“ Vasárnap, okt.
„A mama.“ (Sztármá-
A v á r s z i n h á z-
ngéd rokonok.“ Szom-
asárnap, okt. 25. „Nők
„Don Pasquale.“
hasznos tudnivalókkal és
ette Hindy Árpád.

os kimenetelű pár-
belletti erdőben. A pár-
és Bagya huszártiszt
meghalt. — A vasár-
kétlovás bérkocsi, 58
b kocsit, összesen 474
mmál. — Egy derék
sibőrből, hol legközelebb
ztek; az ott levő 39-ik
az árverésen megveit
t, s azt azon kéressel
tése alá, hogy, ha sze-
ekik vissza, ha pedig

vezetések a Bieltzöl
rovarok és kiválólag a
re szeszben felállított s
nése valóban mesteri.
ben szép rendben talál-
rendezte az anyagot, a
reket mind átmergezte,
sch-Muzeum gyűjtemé-
t a szekrények maha-

temény rendezése s azon
tek. A fűvészkert szin-
területen plántáltatott
stromozva.
az örök az erdélyi mu-
ziumot adnak s jelenté-
becses havi füzetekben
szakavatóságuk, és
ést érdemel.

könyvtára szintén jó
arista felügyelet alatt.
habilitált. Azon szívé-
tetemmel fenn tart, ezen
ára szolgálhat, példánl
temnél nőnecnek meg-
logus szerint 22,000-re
képviselve, minthogy e
által alapított. Latin
43, köztük több biblio-
omatok szintén fordul-
legly munkái többes.
nyban is. holott ugyan-
ban nincsenek meg.

jómóduak oszsa ki a községi szegények közt. — **Kleinmann Mór** budapesti tanárképezési tanár vezetéket névét „Kármán“-ra változtatta. — **Széchenyi Ödön** gr. f. hó 17-én érkezett Konstantinápolyba, s még azon a napon bemutatott Zichy gr. által a török hadügyminiszternek, ki a budapesti tiszoltok küldöttségét a legbarátságosabban fogadta. — **Temesvárt** a múlt vasárnap egy táncmulatság alkalmával a mesterlegények és katonák közt verekedés támadt, midőn egy fiatal ember több katonának beverte a fejét. Az őrárat a fiatal embert elfogta. — **Rady Mihály** volt bajai ügyvéd több rábizonyult család miatt a bajai fenytörvényszék által 15 évi börtönre ítéltetett. — **Esztergom mellett** egy hazafelé gyalog utazó vándorló legényt 3 gazember ruhájából teljesen kifosztott, úgy hogy egész meztelenen ért az esztergomi várhoz. — **Lamp Hugó** főkönyvvivő a főváros számára új költségvetési rendszert állított össze, melyet a pénzügyi és gazdasági bizottság tegnapi ülésében letárgyalta, s csekély módosításokkal elfogadott. — **A budai tabáni temetőt** Terney Farkas vette ki a tegnapi árverésen 555 frtért. — **A nagyörzei tanárok** javára Gömörmegyében, Cserenésényi helységben a tanító lakadalmán tetemes összeget gyűjtöttek. — **A berlini „Afrikaische Gesellschaft“** Afrikába egy új expedícióhoz Koch Adolfort, a bécsi főreál tanoda volt tanárát is meg akarja nyerni. — **Csoda.** Reisenban ezelőtt egy héttel Sulkowsky Antal herczegnek fia született, ki két fggal jött a világra. — **Tompa sir- emléke** a hamvai temetőben fel van állítva s diszesen bekerítve. Az ünnepélyes leleplezés május hóban fog megtartatni, a később közre teendő program szerint. — **Az első rókavadászat** tegnap tartott. Az összejövet a szt. jakabi covernél volt, hol a királyné is megjelent. Mind-össze két rókat vertek fel, melyek közül az egyik lyukába menekült; a másiknak pedig, melyet a somlyi hegységnek vertek föl a farka nyomat vesztette. — **Somhegyi József,** főthi plébános 1000 frtot adott az elagott papok nyugdíj alapjának javára. **A hadügyminiszterium** egy iendeletet bocsátott ki, mely szerint azon katonatisztek, kik valamely katonai tanintézetben tanári állást elnyerni öhajtanak, előbb külön vizsgát kötelesek tenni. — **Végh- őszaltna** vasuti állomáson négy besorozott ujoncz garázdálkodott, s egy vasuti szolgát csak nem halálra vertek; a garázdálkodókat átadták az ottani szolgabíró- sagnak.

TÁVIRATOK.

Bécs, okt. 20. A reichsrath alsóháza ma tartotta első ülését a szünidők után. Az ülés megnyitása után a kormány a f. hó 11-ki legf. rendeletet terjesztette be a b a n k a k t a 14. §-ának helyre-állítására tárgyában, majd egy tjavaslatot mutatott be, mely szerint a Taschau városának nyújtott kamattalan kölcsön első visszafizetési részlete 1877-ben teendő le. — Az államügyszség S c h ö f f e l képviselő kiad-ását kéri a földm. miniszterium több magasállásu hivatalnokának becsületbeli megsértése és izgatás miatt — Elnök indítványára ezen ügy egy 9-es bizottsághoz utasított. — S e i d l indítványa, hogy szerencsét- lenség eseteiben adóelengedés nyujtassék, a pénzügyi bizottságnak adatott ki. — P r o m b e r javaslata, hogy szolgálati szabályzat bocsáttassék ki államhivatal- nokok és szolgák számára, egy 9-es bizottsághoz uta- sított. — Ezután a pénzügyminiszter az 1875 ki b u d g e t e t terjesztette be terjedelmes exposé kísé- retében. — Végül Schöffel és társai interpellálják a kormányt egy erdővéd-törvény benyújtása érdekében.

A pénzügyminiszter exposéjában hangsúlyozza azon örvendetes tényt, hogy a jelen budgetben komo- lyan törekedett a kormány, miszerint az egyes szakmi- niszteriumok igényeit a legszükségesebb mérvre szál- litsa le s szigoruan ragaszkodott a már átvizsgált és helyesnek talált tételekhez, csupán a k ö z o k t a t á s i és igazságszolgáltatási czélokot illetőleg nem lehetett a magasabb igényeket a kormánynak szem elől tévesztie.

A z ö s s z e s e l ő i r á n y z o t t s z ű k - s e g l e t az 1875. évre **381,782,551** forint; 1.482,762 frttal kevesebb, mint a megelőző é v e n ; hozzá számítva azonban az engedélyezett póthitel, tesz a különbözet tulajdonképen **2.802,762** frtot, míg az előirányzott **bevételek 369,429,691** forint, tehát a **deficit 12,352,857** forint, mely az 1873. decz. 23-ki törvény értelmében a kormány rendelkezésére álló j á r a d é k t a r t a l é k által fog fedeztetni.

Az egysuly helyreállítására az államháztartás- ban legcélszerűbbnek tartja a pénzügyminiszter az a d ó r e f o r m életbeléptetését s kéri a birodalmi gyűlést, tárgyalja le minél gyorsabban az elébe terjesz- tett javaslatokat. — A háza a pénzügyi törvényt a hol- napi napirendre felvevén azt a budgetbizottsághoz uta- sította.

Bécs, okt. 20. A z u r a k h á z a szintén ma tartotta első ülését, melyen az ujan kinevezett tagok le- tették az esküt. Ezután az igazságügyminiszter terjesz- tett be egy törvényjavaslatot az egyiptomi osztrák-ma- gyar konsuli törvényszék bíraskodásának módosítása tárgyában.

Berlin, okt. 20. Pescatore vizsgáló bíró holnap egy jegyzővel Párisba indul, hogy az ottani követség személy- zetét az Arnim-ügyben kihallgassa.

Bécs, okt. 20. Hitelrészvény 239.50. Galicziai 241.— Államvasut 304.— Rente 70.15. 1860. sorsj. 108.75 1864. sorsj. 135.— Ezüst 104.35.— London 110.15 Unio-bank 127.50. Által. építő-bank 52.75 Angol-osztrák. 158.75. Lombard 139.50. Tramway 145.— Hitelsorsjegy 163.50 Napoleond'or 8.86 1/2. Arany 524.— Frankfurt 92.20. Porosz pénztartal. 163 25. Törökorsj. 55.60 Ang.ép. 59.25. Magy. földteherm. kötv. 77.— Salgó-Tarján 86.— Ma- gyar hitel 231.75. Magyar záloglevél 86.15. Erdély —. Magy. kel. vas. 57.25. Magy. sorsjegy 83.75. Magy. földhi- tel 73.75. Magy. vas. kölcsön 97.60 Anglo-Magyar 31.50 Franko magyar bank 82.— Alföld 138.— Magy. éjszak- kel. vas. 118.— Kel.-vasuti elsőbbs. kötv. 68.50. Tiszai vasut 19650. Municipal-bank 33.—

Előfizetési felhívás

az

„EGYETERTÉS“

Oktober—decemberi folyamára.

Előfizethetni:

Oktober—december . . . 4 frt.
Oktober végeig egy óra . . . 1 frt 40 kr.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhiva- talába (muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmentesen.

Előfizethetni: vidéken minden kir. postahivatal- nál és könyvársznál, Budapestben minden könyvársz- nál, valamint Kocsi Sándor könyvnyomdai irodájában, Országut 39. sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére, legcélszerűbb a postai utalvány lapokat használni.

Hogy a lap pontos széküldésében fenaka- dás ne történjék, kérjük a tisztelt közönséget, méltóztassanak megrendeléseiket, illetőleg előfizetéseik megújítását mielőbb meg- tenni.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

JÓKAI MÓR

FORRADALOM ALATTI MŰVEIRE.

Ezen műveim gyűjteményét magam adom ki; azért, mert ezeknek tulajdon-jogát soha sem akarom idegen kézre juttatni; s mert ezen egyetlen kiadásnál többet belőle közrebocsátani nem szándékozom.

Azért tisztelettel hívom fel azokat, kik jelen mű- vemre, melyet „Előszavam“ ismerteti s melynek tartalma „Szépirodalmi, történelmi munkála- tok, irányeszmék, jegyzetek és Char- v a r i 1848—1849-ből“ megrendelést kívánnak tenni, hogy ezt egyenesen hozzám intézzék.

A mű legdiszesebb kiállításában s szerzőnek 1849-ben önmaga rajzolta ifjúkori arcképevel folyó évi december hó végeig fog megjelenni s a megrendelőknek azonnal pos- tán megküldeni. Az előfizetési ár 5 forint, melybe a pos- tai bérmentes szállítás bele van értve. Gyűjtőnknek tiszte- letpéldányt küldök. Előfizetések egész a mű megjelenéséig elfogadtnak mind szerzőnél, (statio utca 80. sz.) mind az Athenaeum könyvkiadó hivatalában Budapestben, (barátok tére 7. sz.) Budapestben, 1874. okt. 15-én.

J ó k a i M ó r.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Budapest, okt. 20. Buzában lanyha hangulat s csekély kinalat mellett az árak válto- zatlanul maradtak s elkelt mintegy 15,000 mérő; rozs és árpában csekély üzlet, tengeri lanyha, zab hiányzik s 2 1/2 krral javult. — Hivatalos jegyzéssel a következő kö- tések történtek:

B u z a tiszai 8700 vmáza 89—87 fntos 5.45—10 kr., pestvidéki 4000 fm. 88 fn. 5.28 kr., fohérvári 200 vm 5.33 kr., — bászagi 1400 vm. 88 fn. 5.25 kr mind 3 hónapra. Tengeri 3400 vm. 3.95—4 frt., — árpa 1400 vm. 2.70 kr. — H a t á r i d ő r e buza tavaszra 2 1/2 krral esett, tengeri változatlan, zab 2—3 krral csök- kent. — U s a n c e-buza okt. 4.50—55 kr. tav. 4.85— 90 kr., — tengeri tav. 3.51, — zab okt. 2.25, tav. 2.36 —38 kr.

Értéktőzsde. A mai tőzsdén általában pangás ural- kodott s a forgalom a legszűkebb határok közt mozgott még földhitelben is, mely 74.25—50 záródott. — A déli tőzsde szintén üzletlenül folyt le, földh. 74.50—73.75, dijsors. 83.75. Egyéb értékpapírok közül pesti biztosítók keresettek s 64 keltek; malmok folyvást lanyhák. Valuták és jelváltak keveset változtak. Arany 5.23, 20frankos 8.86, porosz p. u. 1.62 kr.

Időjárás. Derült enyhe idő; légmérsék reggeli 7 órakor +8.3 C.

Brassó okt. 9. Buza mérője 4—4.66 kr, kétszeres 3.66—4 frt, rozs 2.95—3 frt, árpa 2.55 kr, zab 1.50 kr, tengeri 3.66 burgo- nya 1 frt.

Gyöngyös okt. 16. Buza 9.50—10.10 kf, rozs 7.20—70 kr, zab 3.50—70 hr, árpa 5.50—6 frt, tengeri 5.50—6 frt. Sertés kevés volt, 1 1/2 éves párja 40—45 frt, 2 éves párja 50—60 frt.

Debrecen okt. 19. A mai vásárra kevés buza, kétszeres és ozs szállított, de ezek sem voltak keletők, valamint a nagy

mennyiségben behozott tengeri sem. Buza köbfe 8.40—9.50 kr, kétsz. 7.20—80 kr, rozs 6.40—50 kr, árpa 4.40—60 kr, zab 3.40—60 kr, kö- les 9.80—7.20 kr, új tengeri szemes 5.40—60 kr, csős zsákja 1.80—2 frt, burgonya zsákja 1.20—30 kr.

Kolozsvár okt. 15. Tisztábuza 4 frt 10 kr. Elegybuza 2 frt 70 kr. Rozs 3 frt — kr. Árpa 2 frt 64 kr. Zab 1 frt 50 kr. Törökbuza 3 frt 10 kr, Pityóka 1 frt 33 kr.

A vasuti igazgatók tegnapi értekezlete Bécsben elhatározta, hogy Banhans osztrák keresk. miniszterhez beadványt nyújt be, kifejtve abban a k o c s i ű r - t a r i f a keresztlivihetlenségét s különösen utalván arra, hogy az engedély-tarifa egyenletlensége főoka a tarifák jelenlegi egyenletlenségének. Mindenekelőtt tehát az engedélytarifákat kellene törvényhozás útján módosítani, különben az államvasutnál feálló osztályozást is alapul lehetne venni a tarifák egyesítésénél.

A budapesti keresk. és iparkamara f. hó 23-án d. u. 5 órakor teljes ülést tart, melyen a következő fontos ügyek kerülnek megvitatás alá: 1. A földm. miniszterium felhívása véleményadásra a vámhivatali áthágásokra vonatkozó büntető törvény tárgyában; 2. véleményadás az arany és ezüst áruk finom fém-tartalma fölött; 3. a fővárosi polgármesteri hivatal átirata véleményadás végett a fővá- rosi illeték-tarifa alább szállítása tárgyában.

A német-osztrák-magyar vasuti szövetség igazgatói értekezletet tartottak f. hó 16-án Dresdában, melyen, tekintettel arra, hogy a hannover-bajor-osztrák- szövetségnek a bécsi foralmat illetőleg versenyvonala még mind eddig nem csatlakozott a német vasutak tarifa fel- emeléséhez: — elhatározatott, hogy azt német-osztrák- magyar szövetségnek oct. 1-én életbeléptet felemelt ársza- bállya a legfőbb forgalmi cikkekre nézve beszüntettetik. A felfüggesztési tartam egyelőre január 1-ére helyezettetik kilátásba, addig a régi olcsóbb tarifátételek lépnek ismét érvénybe. Az osztrák igazgatóságok indítványára egyszer- mind elhatározatott, hogy az osztályozás (tarifaleszállí- tás) az Ausztriából külföldre menő czukorszállításra nézve megváltoztassák. Ezzel vége szakadna a cseh czukorgyá- rosok sérelmeinek.

Budapesti gyapjuüzlet. A múlt héten mintegy ezer mázsa gyapju kelt el bel- és külföldi számlára és pedig 130 m. jeles középminőségű egynyiretű 105—108, 90 m. középszerű egynyiretű 92—93, 160 mázsa homokos 72—73, 200 mázsa hegyi nyári gyapju 104—108, 150 m. tiszavidéki nyári gyapju 87—88. 60 m. vlaska cikkk- gyapju 59—60, 140 m. cikkkgyapju 46—47 frtjával. 1876-iki gyapjura kötések 300 m. b. Puthon 117 frt, 500 m. Stamatz kiszállási uradalmából 127, 200 m. győri káp- talan 110 frt és 1 db arany, 600 m. mártonhalmi 102 frt és 1 db arany mázsája.

Szüreti hírek.

Vác, oct. 18.

Az idei szüret eredménye, mannyiségre nézve átlag véve alig egy ötödét teszi a múlt évi termésnek. — Annál jobb a bor minősége. De sovány vigasztalás ez, szőlő ter- melő gazdáinkra nézve, különösen azokra nézve kik nap- számmal miveltek azt. Ilyeneknek egy-egy akó bor 30— 40 forintba kerül. Érzékeny csapás az olyanokra is, kik önmaguk mivelik szőlőket. Értve ezek alatt a szegényebb sorsu és munkás néposztályt. — Városunk ezen osztályá- nak a szőlőtermés legfőbb jövedelmi forrása közé tartozik. S ily mostoha körülmények közt alig képes tengetni éle- tét, mert nem hogy a mindennapiját se tudja véres verej- téke útján kinyerni, hanem drága napszámja is oda veszett. — Azután nem csak városunk és határa, hanem az egész vácz-vidéke érzi a csapást. Mindenütt panasz, mindenütt- ről csak szomorító hírek érkeznek. — A mi kevés bor, s más termés volt is annak sines kellő ára. A pénz rettene- menten drága s a szegényember mégis kénytelen odaadni pot- tom árért termését, csak hogy adóját leróhassa és kifizet- hesse, s megmenthesse legalább azt a szegényes butorda- rabját, nyoszolyát, melyen fáradt csontjait a sok nyomor közt bár éhesen is kipihenhesse. Bizony, bizony ha jobbra nem fordul az idő kereke, szomorú napokat érünk. —S.—

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(okt. 20-ki számából.)

Árverések: V r a t i s i n e c z e n (Csáktornya): okt. 14. v. nov. 14-én Potkovics Iván ingatlanai 1015 frt 34 kr a helyszínén d. e. 10 ó. — P á p á n : nov. 24. v. decz. 24-én Heránszky János és neje Holup Mária ingatlanai 1500 frt és 309 frt a tlkvi hivatalban d. e. — A l s ó - S z i l v á g y o n (Szombathely): nov. 6-án Bodó La- jos ingatlanai 680 frt, 300 frt, 490 frt 30 kr, 1368 frt és 976 rrl a k. házánál d. e. 10 ó. — N a g y - S z ö l l ő s ö n : nov. 2. v. decz. 2-án Farkas Sámuel és neje Medveczky Mária ingatlanai 9030 frt a tlkvi irodában d. e. 10 ó. — S z t . - I v á n o n (Győr): nov. 25. v. decz. 30-án Kaszát János ingatlanai 400 frt és 32 frt a helyszínén d. e. 9 ó. — K ö k ö n y ö s d ö n (Nagy-Szöllős): nov. 30. v. decz. 31-án Kain Jakab és neje ingatlana 846 frt 50 kr, a helyszínén d. e. 10 ó. — N - B a r á t i n (Győr): nov. 23. v. decz. 23-án Badóék József ingat- lanai 149 frt 50 kr, 44 frt, 154 frt, 115 frt, 115 frt 50 kr, 104 frt. 50 kr, és 18 frt a helyszínén d. e. 9 ó. — B u d a m é r b a n (Eperjes) nov. 16. v. decz. 21-én Vrabely (Dojesák) Mihály ingatlanai 760 frt 50 kr a helyszínén d. e. 10 ó. — G y ő r b e n : nov. 27. v. decz. 28-án öz. Mihályné szül. Horvát Terézia ingatlanai 2500 frt 125) és 1125 frt 50 kr a helyszínén d. e. 9 ó. — B o d o k o n (Nyitra): nov. 30. v. decz. 30-án Kravás Péter és neje Pál Éva ingatlanai 1398 frt és 11 frt 50%; kr a község házánál d. e. 9 ó. — H a l m i b a n : nov. 2-án Rátouyi János ingóságai 977 frt a saját lakásán d. e. 9 ó. — D e v e c s e r e n (Nyiregyháza): nov. 18. v. decz. 18-án a Te- remy István és Hegedűs Julianna ingatlanai 400 frt és 150 frt a köz- ségházánál d. e. 10 ó. — K ö b ö l k u t o n (Esztergom): nov. 16. v. decz. 16-án Mitlik János ingatlanai 30,30 frt a község házánál d. e. 9 ó. — B a t o n y á n (Makó): nov. 30-án Totovits Sándor és ne- je ingatlanai 3120 frt a k. házánál d. e. 9 ó. — D o r o g h o n (Náná) nov. 5. v. decz. 10-én Sütő János ingatlanai 7815 frt a varosházán d. e. 10 ó. — V i l á g o s o n (Arad): nov. 16. v. decz. 16-án Csurdák Száv és Mitru ingatlanai 300 frt, 1236 frt, 70 frt és 100 frt a köz- ségházánál d. e. 10 ó. — D ö b r ö k ö z ö n (Tamási): nov. 16. v. decz. 16-án Csutorás Mihály és József ingatlanai 1094 frt a község házá- nál d. e. 9 ó. — R é g ö l y ö n (Tamási): nov. 7. v. decz. 7-én Kovács (Zombai) György ingatlanai 450 frt a község házánál d. e. 10 ó. — E p e r j e s e n : decz. 21. v. jan. 25-én néha ifj. Varga János ingat- lanai 1282 frt a tlkvi irodában d. e. 9 ó. — P á p á n : nov. 26. v.

ecz. 28-án Helffer János és neje ingatlana 4000 frt a tlkvi irodában d. e. 10. ó. — P. s. z. t. Mihályon (Budapest) nov. 9-én báró Wesselényi István ingóságai 3875 frt a helyszínen d. e. 9. ó. — O. Meddésen (N.-Károly) nov. 13. v. decz. 14-én Szilágyi Vurtonné ingatlana 415 frt a helyszínen d. e. 9. ó. — Pincze helyen (Tamási) nov. 10. v. decz. 10-én Katona Eszse ingatlana 400 frt a k. házánál d. e. 10. ó. — Tamásiban: nov. 9. v. decz. 9-én Kis Pál ingatlana 1109 frt 33 kr a községkassánál d. e. 10. ó. — Eperjésen: nov. 6. v. decz. 7-én Szabol István ingatlana 455 frt a tlkvi hivatalban d. e. 9. ó. — Nagyszőllyén: nov. 11. v. decz. 11-én Fogarassy Pál ingatlana 369 frt d. e. 10. ó. — A b. d. á. n. (Győr): nov. 24. v. decz. 24-én Somogyi András és neje ingatlana 700 frt és 849 frt 50 kr a helyszínen d. e. 9. ó. — Patason (Győr): nov. 26. decz. 29-én Fűsi Mária ingatlana 220 frt és 196 frt 80 kr d. e. 9. ó. — Aradon nov. 5-én Kóvér Isván hagyatéka ingatlana 4015 frt a tlkvi irodában d. e. 9. ó. — K. J. á. n. o. s. o. n. (N.-Károly) nov. 18. v. decz. 18-án Nagy Bertalan ingatlana 2867

frt a helyszínen d. e. 10. ó. — Aradon: nov. 23. vagy decz. 23-án Janits Katalin ingatlana 2797 frt a tlkvi irodában d. e. 10. ó. — Aradon: nov. 30-án Irgék Jován ingatlana 2817 frt a tlkvi irodában d. e. 9. ó. — Vármárában (Körösbánya): nov. 19. v. decz. 19-én Bufta Szinesie ingatlana 378 frt a k. házánál d. e. 10. ó. — M. Turon: okt. 30. v. nov. 30-án özv. Hegyi Lajosné Enyedi Terézia és özv. Hegyi Józsefné ingatlana 1200 frt a tlkvi irodában d. e. 9. ó. — Petrozsenyben (Puj): okt. 31-én Lichtenfels Igné ingóságai 2449 frt 22 kr, a helyszínen d. e. 10. ó. — Csöd: Király Mihály bábolnai lakos ellen, bej. nov. 16. 17. 18-án a komáromi trvszékhez; id. gondnok és perügylő Barcza Kálmán komáromi ügyvéd; — Zombori Mihály szegedi sertés kereskedő és neje ellen, bej. nov. 8. 9. 10-én perügylő és id. tömeggondnok Rigó József ügyvéd; Porges József dunaszerdahelyi lakos ellen, bej. nov. 23. 24. 25-én a pozsonyi trvszékhez; B. A. l. l. a. J. á. n. o. s. brásóti kereskedő ellen, bej. nov. 21-ig perügylő Trauschenfels Ferencz.

Csödmegszüntetés: L. ö. w. Sámuel pesti hivatalnok ellen: Kilius Gusztáv szegedi lakos ellen.

Nemzeti színház: szerdán, okt. 21-én. "A vihar". Szinmű 4 felv. — Csütörtökön, okt. 22-én, bérletfolyamban: Hauk Minnie k. a. vendéjátékául: Uj betanulással először. "Don Pasquale". Vig. opera 3 felv.

Istvántéri színház: Sólymosi Elek igazgatása alatt: Szerdán, okt. 21-én, először: "A sátán leánya" és "a szerelmes tiszteletes". Legújabb jeles vigjáték dalokkal és tánczszal 4 felv.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak:
CSÁVOLSZKY LAJOS teelős szerkesztő.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik sz.

Előfizetési árak:
Égész évre . 16 ft. Negyed évre
Félévre . . . 8 ft. Egy hónapra

A lap szétküldésére vonatkozó reclk előfizetési pénzek és hirdetésm kiadó-hivatalba intézendők

Budapest,

Az „EGYETERTÉS“ apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Munkaadóknak, ügyiratokat stb. vidéki megrendelések pontosan közöltetnek.	egy egyén, ki 10 évig egy pesti nagyobb bu-torkereskedésben működött.	sítást hatvani utca 13. sz. a hirdetés felvételi irodában.	nál társulat vagy egyéb intézménynél alkalmaztatni. Hazánkban divó nyelvekből négyet beszél, kettőnek teljes birtokában van. Bővebb tudósítást hatvani utca 13. sz. a hirdetés felvételi irodában.	Házmester 1-ső novemberi fogva felvétetik a Terézvárosban új házban.	Üzleti szolga ovadékkal kaphat helyben állomást; értesítés hatvani utca 13. sz.
Butoresomago-lásokat Budapestre vidékre és Budapestre eszközöl jótállás mellett gyors és olcsón	Mint nevelő keres egy kitünő bizonyítványokkal ellátott fiatal ember helyben vagy vidéken állomást. Bővebb tudósítást hatvani utca 13. sz. a hirdetés felvételi irodában.	Egy 50 éves férfi ki korábbi éveiben hg. Batyáni uradalmain mint tiszt, később pedig mint közigazgatási tisztviselő működött, ohajtana mint ellenőr vagy háznagy akár helyben akár vidéken, valamely főuri háznál	Inas kerestetik vidékre jó bizonyítványokkal.	Kereskedelmi segéd állomást kaphat bővebb értesítést hatvani utca. 13. sz.	Mint ispán vagy egy hasonló állomást, keres egy egyén, a ki eddig mint gazdatiszt működött. Bővebb értesítést hatvani utca 13. sz.

Schlick H. és fia ország-ut 39-ik sz. a.

SCHLICK HENRIK ÉS FIA
BUDAPEST, Lipótvaros, régi színház-téren 1. sz., FŐKÖRÜK
Józsefváros, országút 39. sz., ajánlják saját gyári készítményeiket mindennemű bádogos-munkákban; átvállalnak légszusz- és vízi berendezéseket; épületi bádogos-munkákat, úgy mindennemű présölések mint szövet készítmények; más rendelések úgy javítások gyorsan és jutányos áron készítmények.

LÓRINCZ ISTVÁN,
lábbeli gyárnok
Budapest, országút 19. szám, ajánlja
férfi-, női- és gyermek-lábbeli gyártmányait, melyekkel az 1872. évi kecskeméti országos kiállításon bronz-, az 1873. évi bécsi világkiállításon pedig érdemérmét nyert.

Megrendelések helyben és vidékre, nagyban és kicsinyben a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek. Védkieknek rendes mérték nélkül is, csupán centimeter, sőt viselt lábbeli után a legkényelmesebb lábbeliket utánvéttel küldetnek.

Netalán készletben nem található mértékű lábbelit gyára kitünő berendezése mellett, a legrövidebb időben szinte jótállással elkészít.

Különösen a bekövetkező őszi és téli idény alkalmára igen kitünő és jó vizhatlan baragaria csizmak is készítmények.

A „Komlókert“
vendéglőt átvettém és belső mint udvar-helyiségeit díszesen felszereltem.

Magyar szellemű vendéglőt és kedélyes szórakozási helyet ohajtok benne fentartani nyelvre, konyhára, borokra, zenére és dalestélyekre nézve, úgy hogy mindenki otthonosan és kedélyesen érezhesse magát; s az idegen is láthassa életünket.

Pinczeim nyelve magyar.
Konyhám izletes és erősen tápláló.
Boraim mint már rég idő óta: Balatonmellékről, — saját termés is, — Neszmélyről, Somlyóról, Érmelléki bakatorból, Tokajhegyaljai Aszucza és Aszutorokból: Egri, Viszontai és Ménesi vörös borokból, lejrjelesebb termesztoink pinczeiből kerülnek.

Zene: naponkir, magyar zene.
Dalestélyeket jól szervezett magyar daltársulat tart. Méltányos árak mellett pontos szolgálatot ajánlok.

Tisztelettel Parragh Gábor.

Női-divatcikkek
a legújabbak az őszi idényre csodálatos olcsó árakon.

Selyemszövetek, fekete, szines vagy csikoltak. — **Bársonyok,** úgy selyemben mint valódi angol Patent. — **Ruhaszövetek** mindenféle divatuak, a legújabb színűek. — **Terno, női kendők,** flanell, ripsz, kazsmir, irhoni selyem Poupelin. — **Kretin,** Szattin, csipkefüggönyök. — **Szőnyegek** perzsiai, száyrnai és angol gyártmányok, továbbá minden fajta vászonneműek és sok egyéb cikk kapható

a világkiállítási-áru-eladásban.
Budapest, hatvani u. 2. sz. régi postaépület.

Most már mindennek vége lesz!
mivel én oly olcsón adom el jószágomat, hogy az egész a lehetetlenségig terjed.

Mi minden kapható 5 krért.	Mi minden kapható 20 krért
Egy finom mandola szappan 5 kr.	Egy finom el. borszivartárcza 20 kr.
Egy finom elegáns szivarpipa 5 kr.	Hat uj-ezüst-kávéskanál 20 kr.
Harmincz drb. f. aczéltoll 5 kr.	Egy finom elegáns tollkés 20 kr.
Egy finom török pipa 5 kr.	Egy finom kauscuk karperecz elegáns ékkel 20 kr.
Egy pár finom elegáns fülbevaló 5 kr.	Egy finom francia kávéteálcza 20 kr.
Egy f. elegáns kauscuk kereszt 5 kr.	Egy finom elegáns Album 20 kr.
Tíz darab finom tolltartó 5 kr.	Egy eleg. óra gépezettel 20 kr.
Egy drb finom szagos pomádé 5 kr.	Egy eleg. finom pakfon gyufatartó 20 kr.
Egy e'eg. finom fényképkeret 5 kr.	Egy finom borjubőr nadrágszíj 20 kr.
Egy finom eleg. zsebfejtő 5 kr.	Huszonnégy drb talmi arany inggomb 20 kr.
Mi minden kapható 10 krért.	Mi minden kapható 30 krért.
Egy finom pénztárcza aczékerettel 10 kr.	Egy finom el. varrókészlet 30 kr.
Egy finom angol aczélló 10 kr.	Egy elegáns asztali harang 30 kr.
Egy finom fogkefe 10 kr.	Egy eleg. óraláncz chinaezüstből 30 kr.
Egy női garnitúra el. ékkel 10 kr.	Hat ujeztist-kanál 30 kr.
Egy finom férfi garnitúra, ing- és ké-zelő gombokkal 10 kr.	Egy finom evészköz kés és villa eleg. csont nyéllel 30 kr.
Egy finom selyemnyakkendő 10 kr.	Egy elegáns finom fejdísz fésű 30 kr.
Egy pár amerikai harisnya 10 kr.	Egy elegáns finom legyező 30 kr.
Egy eleg. finom jó ruhafeje 10 kr.	Egy pár f. gummi nadrágtartó 30 kr.
Egy el. f. vászon-gallér 10 kr.	Egy f. tajt. szivarszipka 30 kr.
	Egy f. elegáns szakkáll kefe 30 kr.

Valamint sok más ezer-féle tárgy 5 król egész 20 forintig darabonkint. Igen finom selyem napernyők végeládása 2 forint darabja kapható

egyedül GUTTMANN bazárjában
Budapest, hatvani-utca sarkán a Zrínyi-házban.

Csak alapos, gyors és okszerű gyógyítás biztosít utóbajok ellen.

Titkos betegségeket tehetetlenséget
és
(elgyengült férfierőt),
bőrbajokat, huyesősűküléseket, huyesőfolyásokat (még a legmakacsabbakat is néhány nap alatt), ugyszintén fris és idült nyákfolyásokat nőknél, és az onnan eredő

magtalan-ságot,
a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban, az önfertözésnek minden következményeit, u. m.: magömléseket, ondófolysást, sőt a végképeni tehetetlenséget is, katonai és polgári fő-kórházakban, mint a magánygyakorlatban a legújabb tapasztalatok és buvár-latok nyomán, sok ezer esetben kipróbált egyszerű módszerrel, anélkül, hogy a beteg hivatása vagy életmódjában gátoltatnék, kiválóan tartós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyít (az ujon keletke-zetteket 48 óra alatt)

WEISS J.,
gyak. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztály-orvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképével díszített koronás aranyéremnek tulajdonosa, rendelő-intézetében:

Pest országút 15-ik szám,
a „Zrínyihez“ czimzett kávéház felett, I-ső emelet, bemenet a lépcsőn.
Naponkint reggel 7 órától 10-ig, délután 1-4-ig.
Városzoba minden egyes beteg részére elkülc ütvé.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszol'tatik.
Ezen betegségek gyakorta a végből, hogy egyszerű s kellemes gyógymód által tündö-köljenek, az elismert különleges szerek alkalmazása nélkül, a legkönnyelműbb módon gyógy-kezelteknek. Ennek következményei az ilyen gyógyítottaknál előbb-utóbb még veszélyesebb utóbajok (másodlagos bujakór minden alakjaiban és elcsufításáiban) által iszonyu módon érvé-nyesítik magukat. Ezen veszélyek ellen egyedül az állopathiai gyógykezelés képes védelmet nyújtson, mely a tudomány föttekintélyeit a világ összes részeiben jogosan saját pártbíveit és tiszteltívő számitja; egyedül az állopathia birtokában léteznek az ilyenmő bajok elleni biztos és csallhatlan gyógyszerek.

Az országgyűlés utó közelsége érezhetően terhes s egy lidércnyomásnak er sejtelmeket kelt mindenütt kódó hangulat élénken jut melyeket a Niagara zuhatag nakokról olvashatunk. Fel hajóst az áramlat, s mind szirtekhez, melyek mögött letes örvény várnak. Már fü zaja, már látja a helyet, h rülhetlen fölbillenés fogja é

Hiában tekintenek szé hullámok sehol sem ígérnek kon sehol sem fedezni föl eg félelem megragadhatna.

Azt gyakran elmondot köző buzgalom, mely az nagy problémáján kívül culturalis és jogi szükség munkarendjére tüzi, egyed hatását gyakorolja. Az oly mely minden körülmény jelen viszonyaink között ol mint az adoma által emleg fájdalmas gondoskodása: v a pinczegádor egykor agyo ténni a számára vásárolt kis publicistai tervkövacsai igen sok szépet jakár az o öt évre meghosszabbításáról, leti változásairól, Ghyecy K sainak elég okuk van fohász az országgyűlésnek sikerül sorban kitűzött feladatot, me adótörvényeknek megszavazá nál jelölnek.

Az államnak megmenté ből, az ország kibontakozása kos karmaiból bizonyára oly egyes képviselőnek a lelki mellékdérek teljes mellözés ságot teszik kötelességgé. gyakran hangzik át syreni lá oly komoly helyzetben az elle mit ök kizárólagos pártsem föltevés, hogy az ellenzék ak luk szavazásban egyetlen programja a legteljesebb ig követeléseinek valósítása szol a feltornyosult veszélyek elle hiinni, hogy a jobboldal k nézve elfogadja azt, a mi ros kötelességül tüntet el szigoruan vett pártszempon abban, hogy odaadó támoga Kálmán sysiphusi kísérleteim napvilágot Ghyecy adójavaslá részéről oly méltatásokban világoosan tanuskodtak a t mint az uralomra jutott szem állásáról. Azt rótták fel a épen legkevésbé roszalható o felemelés elvét, kárhoztatták önös osztályérdekek rovására alakjában igyekezik érvény pártszemponat, mely alap véleményeinek és törekvésel nulása, de helyet engednek a pontoknak, melyek soha s patriotismus mentségére. E szoros fenyegetései ily hatá sajtóban és a nyilvános élet építeni, hogy az országházb tudat fogja vezérelni a job Kálmán, kinek azt a szeren lajdonnitatni, hogy pénzügyi 21-es bizottság utmutatásait